

๑

พบพานเจ้าจำปา

พ.ศ. ๒๑๑๒ เรือนพระยาเกรียงไกร

“เพลานี้พวกมันยังคงมิดอยทัพกลับหงสา ข้าหวั่นใจเหลือเกิน”

“หวั่นใจอันใดฤ” พระยาเกรียงไกรเอ่ยขณะรับหมากพลูมาจากคุณหญิงเรไรผู้เป็นภรรยาเอก

“หวั่นใจว่ากรุงจกแตกก็ครานี้”

ได้ยั้งดั่งนั้นพระยาเกรียงไกรก็ตั้งอีกฝ่ายมากอดปลอบ เหตุจากสงครามช้างเผือกเมื่อห้าปีที่แล้ว สมเด็จพระมหาจักรพรรดิผู้เป็นกษัตริย์แห่งอาณาจักรอยุธยาจำต้องยอมเสียช้างหลายเชือก อีกทั้งยังเสียทรัพย์สินมากมายให้แก่พระเจ้าบุเรงนองแห่งอาณาจักรหงสาวดี เหตุการณ์นั้นทำให้อยุธยาตกเป็นรองหงสาวดี แต่ยังคงครองตนเองได้โดยที่ไม่ได้เป็นเมืองขึ้นของฝ่ายนั้น ไม่นานมานี้พระเจ้าบุเรงนองเห็นว่าอยุธยา กำลังแข็งข้อ เป็นปฏิปักษ์ต่อฝ่ายหงสาวดี ด้วยว่าต้องการกำราบ พระเจ้าบุเรงนองจึงยกทัพมารบกับอยุธยาอีกครั้ง

“เจ้าก็รู้มิใช่รึว่ากำแพงบ้านเมืองเราแข็งแกร่งมากเพียงใด

กำลังพลป้องกันเมืองอย่างเข้มข้น ข้าเชื่อว่าอีกไม่นานพวกมันจักถอยทัพกลับไป” หากกำลังพลป้องกันกำแพงเมืองไว้ได้จนถึงยามน้ำหลาก ทัพจากหงสาวดีที่อยู่ด้านนอกก็ต้องถอยทัพกลับไปในที่ที่สุด

“ก็ขอให้เป็นอย่างนั้น”

“อย่างไรเสียก็อย่าให้เจ้าทัพตอออกไปเที่ยวเล่นตามใจชอบเช่นเดิม หากไปก็ให้ไปได้แค่วัด ไปแค่รำเรียนเป็นพอ” พระยาเกรียงไกรนึกเป็นห่วงบุตรชายคนเล็กที่อยู่ในวัยดื้อแพ่ง

“ข้ากำชับแล้วเจ้าคะ หากมีพียงกัน ข้าก็จำต้องเขียนให้หลังลาย”

พระยาเกรียงไกรและคุณหญิงเร่มีบุตรธิดาด้วยกันสามคน คนโตคือแม่หญิงไพลิน อายุย่างเข้ายี่สิบสามปี หญิงสาวออกเรือนไปอยู่กับสามีเมื่อสองปีที่แล้ว คนกลางคือคุณจักรในวัยสิบเจ็ดปี อีกไม่นานคุณจักรก็จะได้เข้ารับราชการตามรอยผู้เป็นบิดา และคนสุดท้ายคือคุณทวดที่อายุห่างจากพี่สาวคนโตหนึ่งรอบถ้วน

กล่าวถึงบุตรคนเล็กได้เพียงประเดี๋ยว พระยาเกรียงไกรก็ต้องเตรียมตัวไปว่าราชการที่เขตพระราชฐานชั้นนอก ชายวัยกลางคนหาไม่รู้ว่ามีเด็กชายคนหนึ่งแอบวิ่งลงจากเรือนเครื่องสับก่อนจะมุ่งหน้าไปยังเรือนของบ่าวที่อยู่ไม่ไกล เด็กชายคนนั้นมีผิวพรรณดี ไร้ผมหงอก รูปร่างสมส่วน เจ้าตัววิ่งลัดเลาะไปตามดงมะพร้าวด้วยสีหน้าแสนจะโล่งใจ

“โอ้หาญ ๆ” คุณทวดเอ่ยเรียกบ่าววัยเดียวกัน เด็กชายอีกคนที่นอนอยู่บนเรือนไม้ไผ่ขยับกายตามเสียงเรียก ไม่นานก็หลับต่อ

“โอ้หาญ!” คุณทวดในชุดเสื้อผ้าสะอาดสะอาดอ่านกระซอกผ้าห่มของอีกฝ่ายทิ้ง เผยให้เห็นหาญที่กำลังนอนเป็นไขตัวสั่นอยู่บนเสื้อแข็งกระด้าง

“เอ็งไม่สบายดอกรี”

“ชะ...ขอรับ” อีกฝ่ายตอบเสียงแหบแห้ง ใบหน้าของหาญซีดเขียวและมีเหงื่อผุดออกมามาก

“แล้วแม่เอ็งไปไหน เหตุใดไม่มาดูแล” คุณทิตตามหา มารดาของอีกฝ่ายที่เป็นปาวคนสนิทของคุณหญิงเรไร

“แม่กำลังไปหาขามาให้กินขอรับ”

“ข้าจักชวนเอ็งออกไปเที่ยวเล่นที่ตลาดเสียหน่อย แต่เอ็งคงไปกับข้าไม่ได้แล้ว”

“ไปไม่ได้หนาขอรับ แม่นายสั่งไว้ว่าห้ามให้คุณทิตออกไปเที่ยวแค่นี้”

“ก็อย่าให้แม่ข้ารู้สิ! ข้าขอยืมเสื้อผ้าของเอ็งใส่สักประเดี๋ยว แล้วจักเอามาคืนพร้อมกับขนมอร่อยๆ”

“โอ้ คุณทิต” หาญพยายามห้ามผู้เป็นนายอย่างสุดความสามารถ

“พักผ่อนเถิด ไม่ต้องห่วงข้าดอก”

คุณหนูผู้เอาแต่ใจเอ๋ยพลางค้นหาเสื้อผ้าในหีบของอีกฝ่าย เมื่อได้เสื้อผ้าที่จะใช้ในการพรางตัวออกไปข้างนอกแล้วก็ถอดเสื้อผ้าเนื้อดีของตนทิ้ง คุณทิตในยามนี้สวมเสื้อคอกลมสีเปลือกไม้กับโจงกระเบนตัวเก่าเยี่ยงปาวไพร่ธรรมดา

“ดูแลตนเองดี ๆ หนาขอรับ” หาญเหนื่อยใจกับความดีร้ายของอีกฝ่ายที่ห้ามเท่าไรก็ไม่เคยฟัง

“เอ็งก็หายเร็ว ๆ ละ ไม่มีเอ็งไปด้วย ข้ารู้สึกเหงาหนัก ไ้อ้อำมัน เอาแต่ตามพี่จักรน้อย ๆ ไม่มาเล่นกับข้าเลย”

หลังบอกลานบุตรของปาวที่เรือนเสร็จสิ้น เจ้าของใบหน้ารูปไข่กับผมจุกที่จวนจะได้โกนในอีกไม่นานก็วิ่งออกไปทางด้านหลังเขตที่ดินของบิดา รอยยิ้มกว้างเผยออกมาเมื่อได้ออกมาเที่ยวเล่นหลังจากที่ถูกบังคับให้ไปรำเรียนหนังสือที่วัดมาหลายวัน สายตาคมกริบกวาดมองสิ่งแวดล้อมโดยรอบ หมายถึงหาสถานที่ที่เล่นในวันนี้

“เป็นอิสระมันช่างดีเหลือเกิน” เด็กชายเอ่ยก่อนจะสูดลมหายใจรับอากาศยามเช้า

คุณตัดเดินผิวปากผ่านตลาดหน้ากำแพงวังอย่างสบายใจ ด้วยเนื้อตัวที่สะอาดสะอ้านทำให้เจ้าตัวเป็นที่จะต้องตาของเด็กสาวที่เริ่มเข้าสู่วัยแรกรุ่นเช่นเดียวกัน ทว่าคุณตัดมีใครจะสนใจเท่าไรนัก ส่วนเด็กชายที่อยู่ละแวกเดียวกันก็เกรงว่าหากขัดใจบุตรชายของพระยาเกรียงไกรขึ้นมาคงจะถูกทำโทษและเดือดร้อนถึงบิดามารดา คุณตัดจึงไม่ค่อยมีเพื่อนเล่นมากนัก จะมีก็แต่บุตรชายของบ่าวที่เรือนอย่างหาญและอ่ำที่คอยแฉะเวียนมาเล่นด้วยประหนึ่งสหายรัก

วันนี้เป็นโอกาสดีที่คุณตัดจะได้ออกไปเที่ยวเล่นริมกำแพงเมือง เด็กชายหรีตามองดวงอาทิตย์เพื่อคำนวณเวลา คงมีเวลามากโขในการไปเที่ยวเล่น เด็กชายลอบกระโดดขึ้นด้านหลังเกวียนบรรทุกสินค้าที่กำลังจะเดินทางไปยังริมกำแพงเมือง แดดร้อนในยามนี้เจ้าตัวคงไม่ติดกำลังตนเองโดยการเดินเท้าเป็นแน่

เกวียนสินค้าโยกไปมาพร้อมกับร่างที่เผลอล้มไป เมื่อตื่นขึ้นมาก็พบว่าเกวียนออกมาไกลพอสมควร เด็กชายรีบกระโดดลงจากเกวียนทันที เวลานี้บ้านเมืองกำลังถูกกองทัพจากหงสาวดีล้อมไว้ การออกมาเที่ยวเล่นริมกำแพงเมืองเช่นนี้ไม่ปลอดภัยเท่าไรนัก สายตาคมมองไปรอบๆ ก่อนจะรีบวิ่งเข้าไปในตลาดเพื่อหาของอร่อยกิน เด็กชายหยิบเงินจำนวนหนึ่งออกมาจ่ายค่าน้ำตาลสดก่อนจะดื่มมันด้วยความกระหายท่ามกลางแดดเปรี้ยง

“เอาหนึ่งกระทง” คุณตัดแวะซื้อขนมถั่วที่ร้านของหญิงชราด้วยความเมตตาราวกับรู้ว่าเธอเป็นชายของมาตั้งแต่รุ่งสาง

ขณะเดียวกันเสียงอะอะโวยวายก็ดังมาจากอีกทาง เพราะมัวแต่สนใจขนมถั่วตรงหน้า ทำให้คุณตัดไม่ทันสังเกตคนที่กำลังวิ่งผ่านหน้าร้าน ร่างเล็กชนเข้ากับคุณตัดจนตนเองล้ม เด็กน้อยเนื้อตัว

มอมแมมกลัวจะไม่ทันกาลจึงรีบคลานไปหลบหลังเด็กชายแปลกหน้า คุณทวดจำต้องถอยหลังติดร้านรวงข้างทางตามแรงดึงของอีกฝ่าย

“ไอ้เปี้ยกมันหายไปไหนวะ”

“วิ่งเร็วเสียจริง!”

“ไอ้ลูกลิง!”

คนที่หลบอยู่กำหัดแน่นเมื่อได้ยินฝ่ายนั้นต่อว่าตนเป็นลูกลิง ลูกลิงกระไรจะมีหน้าตาเช่นนี้

กลุ่มเด็กวัยเดียวกับคุณทวดราวห้าคนหยุดวิ่งกลางคันเมื่อไม่พบผู้ที่กำลังตามหา เด็กกลุ่มนี้เป็นบุตรขุนนางที่ตั้งเรือนอยู่แถวกำแพงเมือง บุตรของพระยาเกรียงไกรกำลังจะเดินทางไปทางอื่น ทว่าเจ้าของมือเล็กกลับกอดเอาไว้แน่น คุณทวดจำต้องเป็นเพราะกำบังให้อีกฝ่ายต่อไป จนกระทั่งเด็กเกรวพวกนั้นเดินจากไป คนข้างหลังจึงค่อย ๆ เผยตัวออกมา

“โดนรังแกมาสิท่า” คุณทวดเอ่ยกับเด็กน้อยเนื้อตัวมอมแมมที่มาหลบหลังตนราวกับเคยรู้จักกันมาก่อน

“พวกมันหาว่าข้าเป็นลูกไพร่ชั้นต่ำ หาได้มีสิทธิ์ไปเล่นกับลูกขุนนางไม่” เจ้าของเสียงเล็ก ๆ เอ่ย

“โยพวกเขาจึงดูแค่นเจ้ายังนั้ก”

“ข้าทนคำด่าไม่ไหวจึงกระโดดถีบหลังไปหนึ่งที” เจ้าของรอยยิ้มไร้เดียงสาเผยสาเหตุที่ทำให้กลุ่มเด็กพวกนั้นโกรธแค้นตน

“เก่งเสียจริง ตัวเล็กแค่นี้”

“ข้ากระไร” เด็กน้อยถามอย่างเอาเรื่อง เพราะคิดว่าอีกฝ่ายกำลังเย้ยหยันตน

ไม่ทันได้พูดคุยกต่อ เสียงควมมำกัด้งมาแต่ไกล คุณทวดเห็นคนบนหลังม้าที่ดูคุ้นตานัก เฟื่องมองให้ชัดก็พบว่า เป็นสหายของบิดาและพรรคพวกกำลังขี่ม้าผ่านตลาดริมกำแพง ครานี้คนตัวเล็กกลับต้อง

เป็นเพราะกำบังให้บุตรชายของพระยาเกรียงไกรแทน คุณทวดแอบอยู่ด้านหลังอีกฝ่ายเพราะกลัวว่าพระยาผู้นั้นจะนำความที่ตนแอบหนีมาเที่ยวเล่นไปบอกบิดา เด็กชายรีบหยิบซีเก๋บบนพื้นมาทาทาอำพรางใบหน้าเพื่อให้แน่ใจว่าไม่มีผู้ใดจำตนได้ เจ้าตัวกระซิบบอกอีกฝ่ายให้อยู่นิ่ง ๆ เมื่อกลุ่มขุนนางพวกนั้นควมม้าผ่านไป คุณทวดจึงลุกขึ้นยืน เด็กน้อยที่สูงเพียงอกของคุณทวดเข้าไปหน้าประอะเบือนของอีกฝ่าย

“ข้ากระไร” เด็กชายตัวสูงถลึงตาใส่คนตัวเล็ก

“ข้าหน้าเจ้า กระด่ากระด้างเหมือนหมาเฝ้าโกไม่มีผิด”

“เจ้านี้...”

หากเป็นคนอื่นตนคงจะวิ่งไล่เตะไปแล้ว แต่เพราะคนตรงหน้าเป็นเพียงเด็กน้อยที่ยังไม่รู้ประสาและคงไม่รู้ว่าคุณเป็นบุตรของผู้ใด คุณทวดจึงไม่อยากจะสหาความ รอยยิ้มและดวงตาที่เปล่งประกายของเด็กน้อยทำให้คนตัวใหญ่นึกเอ็นดู เขาหัวเราะไปพร้อม ๆ กับเด็กน้อยตาหวานอย่างช่วยไม่ได้

“ข้าเข็ด ข้าจักไม่ไปเล่นกับลูกขุนนางอีกต่อไปแล้ว พวกเขานิสงส์ไม่ดี”

“ไม่ใช่ลูกขุนนางทุกคนไม่ดี เจ้าอย่าเหมารวม” คุณทวดกล่าวเป็นนัยเพื่อปกป้องตนเอง

“เข้าข้างพวกนั้นรี หากเป็นเช่นนั้นข้าจักไม่พูดกับเจ้าแล้ว” เด็กน้อยตั้งท่าจะเดินหนีอีกฝ่ายหลังจากปลีกตัวออกมา นั่งเล่นที่กระท่อมร้างที่อยู่ไม่ไกลจากคลองชะไกรน้อย

“เจ้าอย่าเพิ่งไปเลย อยู่เป็นเพื่อนข้าก่อน” เพราะบ่าวคนสนิทไม่สบาย คุณทวดจึงต้องการให้เด็กน้อยอยู่เป็นเพื่อนตน กอปรกับรู้สึกผูกชะตาไปกับเจ้าเด็กคนนี้เป็นพิเศษ หากได้เล่นด้วยกันคงสนุกสนานน่าดู

“เพราะเจ้าเลี้ยงขนมข้าดอกหนา ข้าจักอยู่เล่นกับเจ้าก็ได้”

เด็กน้อยเดินกลับมาที่นั่งเดิม

“เจ้าชื่ออะไร” คุณทวดถามชื่ออีกฝ่าย

“ข้า...” เพราะมีเหตุที่ทำให้ต้องปกปิดชื่อจริง เด็กน้อยจึง
อึ้ง ไม่กล้าบอกอีกฝ่าย

“ชื่อไอ้เปี้ยกริ” คุณทวดนึกได้ว่าเด็กเกเรกลุ่มนั้นเรียกคนข้าง ๆ
ว่าเปี้ยก ดูไปดูมาก็เหมาะสมดี ตัวเล็กสมชื่อนัก

“ไม่! พวกเขาล้อข้า!”

“แล้วชื่ออะไรเล่า”

“ข้าชื่อ...จำปา” เด็กน้อยหันไปเห็นต้นจำปาพอดี จึงถือ
โอกาสตั้งชื่อใหม่ให้ตนเอง

“จำปาดอกนี้ เหตุใดจึงมอมแมมนัก”

“เจ้าก็ได้ดีไปกว่าข้าดอก” นวน้อยเอื้อมไปแตะใบหน้าที่เต็มไปด้วย
คราบขี้เถ้าของอีกฝ่าย

“ข้าอายุมากกว่าเจ้า เจ้าควรเรียกข้าว่าพี่”

“พี่ชี้เถ่าฤ ฮ่า ๆ”

“พี่ทิด เอี้ย พี่หาญ เรียกข้าว่าพี่หาญ” คุณทวดเพิ่งนึกได้ว่า
จำปาดอกนี้มีใครอยากเล่นกับบุตรของขุนนางสักเท่าไรนัก จึงอ้าง
ชื่อป่าวที่เรื้อนแทน

“เรื้อนของพี่หาญอยู่ที่ใด เหตุใดไม่เคยเห็นหน้ามาก่อน”

“เรื้อนข้าอยู่แถวประตูวัง”

“เป็นลูกไพร่แถวนั้นฤ”

“อืม แล้วเจ้าล่ะ”

“อยู่ไม่ไกลจากที่นี่ดอก”

“ตามปกติแล้วเจ้าชอบวิ่งเล่นแถวไหน”

“เล่นที่ใดก็ได้ แต่เล่นคนเดียวมากกว่า ที่จริงแล้วข้ามาจาก
เมืองพิษณุโลก แต่ว่ายังกลับไปไม่ได้ ข้าจึงไม่มีค่อยเพื่อนเล่นมาก
นัก” มือเล็กป้องปากกระซิบข้างหูคนตัวใหญ่ราวกับว่าเรื่องนี้ไม่ควร

แพรงพรายออกไป

“ถ้าเช่นนั้นข้าจ้กมาเล่นกับเจ้าบ่อยๆ”

“แล้วข้าจ้กรู้ได้อย่างไรว่ายามใดพืหาญจ้กมาหาข้า”

“เช่นนั้นดีไหม หลังลมหวน ข้าจ้กมาหาเจ้าที่นี่”

“ลมหวนคืออะไร” เด็กน้อยวัยเก้าปีสงสัยความหมายของ
คำว่าลมหวน

“ลมหวนคือลมที่พัดไปมาขณะฝนตก”

“ไม่สบายแยรี หากมาเจอกันยามฝนตก”

“หลังลมหวนสิเจ้าจำปา แต่หากมาแล้วไม่เจอข้า เจ้าก็จงกลับ
ไป เพราะวันนั้นข้าอาจออกมาพบเจ้าไม่ได้”

“ไปไม่บอกว่าให้มาพบหลังฝนตกแทน พืใช้คำอะไรก็ไมรู้”

“เจ้าจำปา ข้าต้องกลับเรือนแล้ว หากกลับช้าประเดี๋ยวกุดู”

เด็กน้อยจำใจปล่อยอีกฝ่ายไป นับตั้งแต่นั้นมาจากเมืองพิษณุโลก
เมื่อเดือนก่อน คุณทิตน์นับว่าเป็นสหายคนแรกของเจ้าตัวก็ว่าได้ คุณ
ทิตน์บอกมีอลาคนตัวเล็กที่มีใบหน้าหวานราวกับเด็กผู้หญิงก่อนจะ
เดินจากไป

“ที่จริงแล้วข้าชื่อขวัญต่างหาก” เจ้าของเสียงเล็กเอ่ยอย่าง
เศร้าสร้อยเมื่ออยู่คนเดียว

๒

ทุกข์นำพาให้พลัดกัน

เป็นเวลาเกือบห้าวันเต็มที่คุณตัดไม่ได้ออกไปเที่ยวเล่น
ตั้งใจหวัง เจ้าตัวจำต้องไปร่ำเรียนหนังสือที่วัดพร้อมกับบุตรขุนนาง
คนอื่น แม้จะอยากหนีสักเพียงใดก็ทำไม่ได้เสียที การหนีออกจาก
เรือนครานั้นทำให้พระยาเกรียงไกรส่งคนมาเฝ้าบุตรชายคนเล็ก
ไม่ให้คลาดสายตา หอนอนในยามนี้ไม่ต่างอะไรกับคุกหลวงแถว
ตะแลงแกงที่เล่าลือกันว่าน่ากลัวนัก

“ข้าเบื่อ!” เด็กชายบ่นหลังจากขลุกอยู่ในหอนอนตั้งแต่เช้า
ออกไปกินอาหารเพียงประเดี๋ยว ไม่นานก็ต้องกลับเข้ามาดังเดิม

“...”

“เป็นใบ้ไรไอ้อ่า ข้าบอกว่าข้าเบื่อ!” คุณทวดหันมาพูดกับบุตร
ของบ่าวในเรือนอีกคนที่ตนสนิทสนมรองจากหาญ

“แล้วจ้ะให้ทำอย่างไรขอรับ”

“หาวิธีพาข้าออกไปข้างนอก”

“ไม่ได้ขอรับ ท่านเจ้าคุณกับแม่นายสั่งไว้เด็ดขาดว่าห้ามคุณ
ตัดออกจากเรือน เว้นเสียแต่ไปเรียนเท่านั้น”

“เอ็งก็น่าเบื่อ”

คุณทัตไล่่อออกไปข้างนอก เวลานี้หาญยังคงไม่สบายหนัก เจ้าตัวจึงไม่มีผู้ที่คอยตามใจมาเล่นด้วย ไม่นานสายลมโชยเอื่อยก็พัดเข้ามาทางหน้าต่าง เครื่องแขวนดอกไม้สดปลิวไสวไปตามแรงลม ละอองฝนที่กระเด็นใส่พวงแก้มเรือทำให้เด็กชายนึกถึงใครบางคนขึ้นมา

“ลมหนาว...”

เด็กชายตั้งมั่นว่าจะต้องหนีออกจากเรือนให้ได้ ตนจะไม่ผิดสัญญากับเด็กน้อยนามว่าจำปาเด็ดขาด เมื่อแฉ่งประตูออกไปดูก็พบว่าอ่านั่งขวางประตูไว้ อีกทั้งยังมีคุณหญิงเรไรที่กำลังนั่งสั่งงาน บ่าวที่หอกกลางเรือน ไม่มีทางเดินออกไปได้โดยไม่มีผู้ใดพบเห็น คุณทัตซึ่งใจประเดี๋ยวก่อนจะตัดสินใจกระโดดหนีออกทางหน้าต่าง

ดับ!

เจ้าตัวรู้สึกเจ็บจี๊ดเมื่อเท้าสัมผัสพื้นดิน เพราะกระโดดลงผิดท่าจึงทำให้ข้อเท้าพลิกจนได้ เด็กชายร่างสูงแข็งแรงวิ่งออกไปจากเขตเรือนก่อนจะมีคนมาพบและพาตนกลับขึ้นไปบนเรือน หากเป็นเช่นนั้นเจ้าเด็กจำปาคงได้รอกือเป็นแน่

คุณทัตว่าจ้างชาวบ้านแถวนั้นให้พายเรือไปส่งแถวคลองฉะไกรน้อย ลักพักใหญ่เรือก็มาจอดเทียบท่า เด็กชายเดินกะเผลกขึ้นฝั่งก่อนจะมุ่งหน้าไปยังกระท่อมร้าง ก่อนออกจากเรือนเป็นช่วงที่ฝนซาพอดี เสื้อผ้าของคุณทัตจึงเปียกไม่มาก เจ้าตัวลืมนึกไปว่าเด็กน้อยคนนั้นรู้จักตนในนามของหาญผู้เป็นบุตรชายของบ่าว สวมเสื้อผ้าเนื้อดีเช่นนี้คงไม่เข้าท่าเท่าไรนัก

“พี่หาญ!”

ไม่ทันได้หาเสื้อผ้ามาเปลี่ยน เด็กน้อยก็ตะโกนเรียกจากอีกฟาก ขวัญตัวเปียกชุ่มเพราะสายฝน ตัวที่เล็กอยู่แล้วยิ่งดูขบขอมไปใหญ่ เพราะรู้ว่าอีกไม่นานคงจะมีลมหนาว เด็กน้อยจึงมารอคุนทัตตั้งแต่

เมฆฝนเริ่มต้งเค้า

“ข้าเอาเสื้อผ้าของนายบนเรือนมาใส่” คุณทัดเอ่ยหลังอีกฝ่ายมองตั้งแต่ศีรษะจดเท้า

“จักไม่ถูกเชียนรี”

“เราสองคนสนิทกัน ไม่เป็นอะไรดอก ว่าแต่เจ้าเกิด เหตุใดตัวจึงเปียกเช่นนี้ ข้าบอกให้เจ้าออกมาหลังลมหวนมิใช่ฤ”

“ข้าตื่นตื่นที่จักได้เจอพี่อีกคราเลยรีบมา”

“ช่างพูดนัก วันนี้อยากกินอะไร”

“อยากกินขนมตาลจ๊ะ” เด็กน้อยตอบเจ้อย่างแจ้ว

“จักไปหามาให้”

คนตัวใหญ่เดินไปซื้อขนมให้เด็กน้อยที่ตลาด ไม่นานก็กลับมาพร้อมขนมตาล อีกฝ่ายรับขนมตาลมาจากคุณทัดด้วยความดีใจ มือเล็กหยิบขนมสี่เหลี่ยมทองที่โรยมะพร้าวทอดกินอย่างเอร็ดอร่อย คุณทัดมองใบหน้าของเด็กน้อยพร้อมกับลูปศีรษะของอีกฝ่ายด้วยความเอ็นดู เพราะเป็นบุตรชายคนเล็กของเรือน ตนจึงไม่มีโอกาสได้ปกป้องดูแลผู้ใด คุณทัดนึกอยากลองทำหน้าที่พี่ชายกับคนตรงหน้าสักครั้ง

“โยเจ้าไม่กินให้หมด” ร่างสูงสังเกตเห็นว่าขนมตาลสองชิ้นถูกแบ่งไว้ต่างหาก

“ข้าจักนำไปฝากแม่จ๊ะ”

“กตัญญูดี”

“ขอเท้าของพี่...” มือเล็กแตะข้อเท้าบวมแดงของคนตัวใหญ่ด้วยความสงสัย

“โอ๊ย! เจ้าจำปา” คุณทัดสะดุ้งโหยงหลังจากทนเจ็บมานาน

“เพราะพี่เดินไปซื้อขนมตาลมาให้ข้า พี่เลยเจ็บขา”

“มิใช่ดอก ข้าเจ็บมาตั้งแต่อยู่ที่เรือนแล้ว อ้าว แล้วเจ้าจักไปที่ใด”

“ फिर खातु रनई ”

เด็กน้อยวิ่งไปทำกระไรบางอย่างลึกลับใหญ่ ทั้งให้คุณทนต์นั่งรอบนกระท่อม อีกฝ่ายกลับมาพร้อมกระทิงใส่พลูที่บดจนปนกับน้ำ เด็กน้อยก้มหน้าก้มตาทาพลูที่ข้อเท้าของคุณทนต์และเป่าแผลนั้นเบา ๆ คนตัวใหญ่มองอีกฝ่ายที่รักษาแผลบวมซ้ำให้ตนราวกับเป็นหมอยาหมอจาก เจ้าเด็กคนนี้ดูมีความรู้มากกว่าคิดไว้เสียอีก

“ แม่บอกว่าพลูช่วยแก้อาการบวมซ้ำได้ ซ้ำไม่มีน้ำร้อน จึงเด็ดพลูมาบดกับน้ำในคลอง ”

“ ขอบน้ำใจ ”

“ ข้ารักษาพี่แลกับขนมตาล ”

คุณทนต์อมยิ้มกับคำพูดของว่าที่หมอยา

“ แต่ถึงพี่ไม่ซื้อขนมตาลให้ข้า ข้าก็จักรักษาพี่อยู่ดี ”

“ เพราะกระไร ”

“ ไตขึ้นข้าอยากเป็นหมอรักษาคน ”

“ เช่นนั้นข้าจักเป็นคนป่วยให้เจ้ารักษาก็ได้ ตรวจอาการข้าสิว่าข้าสบายดีฤไม่ ” คุณทนต์เล่นไปตามน้ำเพื่อให้เจ้าจำปาได้ทำตามใจปรารถนา

“ ตัวไม่ร้อนหนา ” มือน้อยแตะหน้าผากมนของอีกฝ่าย

“ ... ”

“ หัวใจก็เต้นปกติ ” ใบหน้าเล็กแนบหน้าอก โนม้ตัวเข้าหาราวกับดอกหญ้าลุ่มลุ่มเข้าหาพฤษีใหญ่

“ ... ”

“ เริ่มเต้นแรงแล้ว ”

“ พอแล้วเจ้าจำปา ” คุณทนต์ดันเด็กน้อยออกก่อนจะจับหน้าอกของตนที่จู่ ๆ หัวใจก็เต้นแรงขึ้นมา

“ ให้ข้าตรวจแค่นี้เองรี ”

“ เล่นต่อสู้กันดีไหม ไตขึ้นข้าอยากอยู่กรมเวียง ” คุณทนต์กล่าว

ถึงกรมเวียงหรือกรมพระนครบาล กรมที่ดูแลเรื่องการปราบปรามโจรผู้ร้าย เด็กชายเหลียวเห็นกิ่งไม้ที่พอจะใช้เป็นอาวุธเทียมพอดิ “ข้าไม่ชอบ” เด็กน้อยนั่งหน้าอ เพราะอีกฝ่ายไม่เล่นเป็นคนป่วยให้ตนแล้ว

“ชายกระไรไม่ชอบเล่นต่อสู้”

“ชายทุกคนมิเห็นต้องชอบต่อสู้”

“เจ้ารู้ฤไม่ว่ายามนี้ข้าศึกกำลังจ้องโจมตีเมืองของเรา เจ้าควรฝึกไว้หนาจำปา”

“ข้าจักไปสู้ใครได้ พวกเขาดัวใหญ่กันทั้งนั้น”

“เจ้าจักยอมตายโดยที่ไม่พยายามฤ”

“...”

“ข้าเพ็งเรียนวิชาต่อสู้มา คราหน้าจักมาสอนเจ้า”

“ไม่ ข้าอยากเรียนอ่านเขียนมากกว่า”

“อ่านเขียนรี ข้าไม่ชอบด้วยสิ แต่ข้าจักตั้งใจเรียนและมาสอนเจ้าแล้วกัน สอนทั้งสองอย่างเลยหนา”

“...”

“เห็นไหม ขนาดข้าไม่ชอบอ่านเขียน ข้ายังต้องจำใจเรียนเลย เจ้าเองก็ควรเรียนต่อสู้กับข้า”

“...”

“สัญญาว่าจักไม่ทำให้เจ้าเจ็บตัว” นิ้วก้อยของคุณทัดยื่นไปหาเด็กน้อย รอคอยให้อีกฝ่ายเกี่ยวก้อยอยู่เสียนาน

ในที่สุดคุณทัดก็โน้มน้าวคนตัวเล็กได้สำเร็จ ขวัญตอบรับที่จะให้คุณทัดสอนต่อสู้ ขณะเดียวกันอีกฝ่ายก็ต้องสอนวิชาอ่านเขียนให้ตนเช่นกัน

พูดคุยและเดินเล่นกันได้สักพัก ทั้งคู่ก็ต้องแยกจากกัน ขวัญรอให้อีกฝ่ายลงเรือจากไปเสียก่อน ตนจำเป็นต้องปกปิดที่อยู่เพราะมารดากำชับไว้ และหากต้องกลับพิษณุโลกเมื่อใด ตนก็จะไม่ได้พบ

พี่หาญผู้นี้ก็ เพียงคิดก็ใจหายจนอยากร้องไห้ ขวัญนึกอยากให้คน
ตรงหน้ากลับเมืองพิษณุโลกด้วยกันเสียแล้ว

เนื่องจากภรรยาของพระยาทองดีไม่ค่อยสบาย คุณหญิง
เรไรจึงจำต้องจากเรือนไปอยู่เป็นเพื่อนคุณหญิงละเอียดซึ่งเป็น
พี่สาวแท้ ๆ ของตน กอปรกับหมูนี้นี้พระยาเกรียงไกรต้องเข้าวังทุกวัน
ทำให้คุณหัตถ์มีโอกาสหนีออกมาหาขวัญทุกคราที่มีลมหนาว

วิชาดาบและศิลปะการต่อสู้ที่คุณหัตถ์รำเรียนควบคู่กับการอ่าน
เขียนถูกนำมาประยุกต์สอนให้ขวัญ เด็กน้อยทำตามอีกฝ่ายอย่าง
แก่ ๆ กัง ๆ กิ่งไม้ขนาดเท่าแขนถูกนำมาใช้แทนดาบ คนตัวเล็กหลบ
ไม่พ้น ทำให้ถูกกิ่งไม้ฟาดเข้าที่แก้ม เลือดไหลออกมาตามรอยแผล
ที่เป็นทางยาว เด็กน้อยเริ่มเบะปากร้องไห้เพราะตกใจ คุณหัตถ์รีบวิ่ง
เข้ามาดูบาดแผลบนหน้าขวัญด้วยความเป็นห่วง กอดปลอบกันอยู่
นานกว่าขวัญจะหยุดร้องไห้และหายโกรธอีกฝ่าย

เพราะพิศัญญาที่เคยบอกว่าจะไม่ทำให้ขวัญต้องเจ็บตัว ครา
ต่อมาเด็กน้อยจึงปฏิเสธที่จะเรียนศิลปะการต่อสู้กับคุณหัตถ์ คุณหัตถ์
จำใจสอนอ่านเขียนให้อีกฝ่ายทั้งที่ไม่ค่อยถนัดเท่าไรนัก แต่เพราะ
อยากทำให้ขวัญประทับใจและคิดว่าตนเก่ง เจ้าตัวจึงตั้งใจไปเรียน
หนังสือจนคนบนเรือนใหญ่นี้ก็แปลกใจ โดยเฉพาะคุณจักร พี่คนกลาง
ที่แวะไปหาหลวงตาที่วัดที่ไร้มักจะเจอน้องชายจอมพยศทุกครา

ร่วมสองเดือนที่คุณหัตถ์ได้รู้จักกับขวัญในนามของเจ้าจำปา
และขวัญก็รู้จักคุณหัตถ์ในนามของหาญ ทั้งคู่สนิทสนมกันเสียจน
อยากบอกความจริงให้รู้แล้วรู้รอด แต่ทั้งสองก็จำต้องเก็บไว้เมื่อได้
ไต่ตรองอีกครั้ง บุตรคนเล็กของพระยาเกรียงไกรคิดหนักกว่าหาก
บอกความจริงไป อีกฝ่ายคงจะไม่เล่นกับตนเหมือนเคย ขณะที่ขวัญ
ก็ยังคงเชื่อฟังคำของมารดาที่กำลังขับไว้นักหนาว่าห้ามเปิดเผยตัวตน
ที่แท้จริง

“ข้าให้พี่” ขวัญยืนว่าวอิลัมที่ตัวเองให้คุณทต

“ทำเองรี”

“ข้าทำเอง”

เด็กชายยิ้มกว้าง เพราะไม่เคยมีเด็กน้อยคนใดทำว่าวให้ตน
มาก่อน

“เห็นว่าพี่ชอบเล่นว่าว ข้าเลยทำมาให้ มือข้าบวมไปหมดแล้ว”
เด็กน้อยเปลี่ยนเรื่องก่อนจะซมมือให้อีกฝ่ายดู

“มะรีนนีตอนย่าคำ ให้เจ้ามาพบข้าที่นี้ ข้าต้องบอกความจริง
บางอย่าง”

“เหตุใดไม่บอกประเดี๋ยวนี” ขวัญถามอีกฝ่าย

“เพราะข้าอยากเจอเจ้าอีกครั้งกระมัง มิได้ฤ”

“ได้ก็จะได้”

คุณทตอยากพบอีกฝ่ายอีกครั้ง จึ่งนัดวันที่แน่นอนเพื่อที่จะ
ได้ไม่คลาดกัน กลับเรือนไปครานี้คงต้องนอนคิดว่าจะตอบแทนเจ้า
ตัวเล็กเรื่องว่าวอิลัมได้อย่างไร และที่สำคัญคงถึงเวลาที่ต้องบอก
ความจริงเสียที่ว่าตนไม่ใช่หาญ เด็กชายอยากให้เจ้าจำปาเรียกตน
ว่าพี่ทตสักครั้ง

ไม่นานนสมุดช่อยกับดินสอแท่งใหม่ก็มาอยู่ในมือของคุณทต
เพียงเจ้าตัวเอยปากขอพระยาเกรียงไกรในยามค่ำ วันรุ่งขึ้นของที่
ต้องการก็มาประเคนถึงหน้าห้อง บิดาคงคิดว่าตนเริ่มเฝ้ารู้เรื่องการ
เขียน จิงหามาให้โดยไม่รีรอ แต่ที่จริงของพวกนี้เป็นของเด็กน้อย
ริมกำแพงเมืองต่างหาก

วันนี้คุณทตไปเรียนตามปกติ ไกล่เล็กเรียนก็แอบออกมาก่อน
สหายคนอื่น เดินย่องเจียบออกมาพร้อมของฝากสำหรับเด็กน้อย
แต่เดินไปได้ไม่ทันไรเด็กหนุ่มคนหนึ่งก็เดินเข้ามาขวาง

“หลบ” เด็กชายมีสีหน้าบึ้งตึงเมื่อเห็นหน้าผู้ที่เข้ามาขวางตน

“วันนี้คุณพ่อให้ข้ามาเฝ้าเจ้า กลับเรือนเสียเจ้าทต”

“ข้ามีไข้เด็กที่ต้องมีคนมาตาม หากข้าอยากกลับประเดี๋ยวข้าก็กลับเอง พี่เลศไม่มีมึงการทำฤกษ์อะไร เทียวมาเฝ้าข้าอยู่ได้”

คุณเลศเป็นบุตรของพระยาเกรียงไกรกับภรรยาที่อยู่อูเรือนหลังเล็ก เด็กหนุ่มอายุย่างเข้าสิบห้าปี มีใบหน้าละม้ายคล้ายผ่องมารดาที่เป็นบุตรของชาวจีนโพ้นทะเล เพราะอยากมีอำนาจ มีโชแค่เงินทอง พวกเขาจึงส่งบุตรสาวมาเป็นภรรยาของพระยาเกรียงไกร ที่ว่ากันว่ามีความงามมากนัก

“กงการวันนี้คือเฝ้าเจ้า”

“น่าเบื่อ”

เด็กชายอาศัยที่เปลววังนี้คุณเลศและพรรคพวก คุณทวดกระโดดลงเรือจ้างก่อนจะว่าจ้างให้ฝีพายไปส่งที่คลองจะไกรน้อยเหมือนเดิม แต่วันนี้กลับไม่ง่ายเช่นนั้น คุณเลศสั่งให้บ่าวพายเรือตามคุณทวดไปติดๆ โดยที่เจ้าตัวนั่งไปด้วย

“กลับเรือน!” เด็กหนุ่มดึงเสื้อของน้องชายต่างมารดา ไม่มีที่ท่าว่าจะยอมคุณทวดเหมือนคราก่อน

“ไม่! เป็นแค่ลูกเมียรอง มายุ่งอะไรกับลูกเมียหลวง!”

“เจ้าทวด!”

ตูม!

เพราะโกรธที่ถูกอีกฝ่ายดูแคลน คุณเลศจึงดึงร่างคุณทวดอย่างแรง เรือจ้างโคลงเคลงจนคว่ำและคนจมหายไปใต้น้ำ คุณทวดที่ว่ายน้ำไม่คล่องตกใจที่ตกลงไปในน้ำลึกโดยไม่ทันตั้งตัว เจ้าตัวพยายามตะเกียกตะกาย แต่ยิ่งพยายามเท่าใด ร่างก็ยิ่งจมลึกลงไปเท่านั้น

“ช่วยด้วย”

กว่าบ่าวจะกระโดดลงมาช่วย เด็กชายก็หมดสติไปแล้ว สมุดข่อยและดินสอลอยละล่องไปกับสายน้ำ ในขณะที่เจ้าของของมันถูกพาดหัวกลับเรือน ร่างของคุณทวดถูกอุ้มขึ้นมาบนเรือนอย่างรวดเร็ว คุณหญิงเไรซึ่งเพิ่งกลับมาจากเรือนพระยาทองดีรีบวิ่งมาดูอาการ

บุตรชายคนเล็ก ใบหน้าซีดเผือดและร่างที่เปียกโซกทำให้ผู้เป็นมารดาต้องให้เพราะสงสารบุตรจับใจ ไม่นานคุณเลศก็วิ่งตามขึ้นมาบนเรือนใหญ่

“นี่มันเกิดอะไรขึ้นพ่อเลศ!”

“วันนี้คุณพ่อให้เข้าไปเฝ้าน้อง พอลูกเรียน น้องแอบหนีออกมา ก่อน ข้ากับบ่าวตามไปจับตัวน้อง แต่โชคร้ายที่คนพายเรือให้น้องหนีทำเรือคว่ำ น้องจึงตกน้ำขอรับ” คุณเลศเอ่ยเสียงนิ่ง

“โอ้ ลูกแม่”

หลังจากที่คุณเลศกลับเรือนหลังเล็กไป คุณหญิงเรไรก็จัดแจงเช็ดตัวเปลี่ยนเสื้อผ้าให้บุตรชายตัวดีโดยด่วน หมอที่ไปตามมาตรวจอาการบอกว่าคุณท๊ตไม่เป็นอะไรมาก ที่หมดสติไปคงเพราะตกใจ แต่หากช่วยช้ากว่านี้อาจถึงคราสิ้นชีพได้

เลยย่ำคำมาสักพัก ในที่สุดคุณท๊ตก็ฟื้น คุณหญิงเรไรรีบถามไถ่อาการของบุตรชายด้วยความเป็นห่วง เด็กชายพบว่าคุณเลศพูดปดเรื่องที่ตนจมน้ำ เรือมิได้ล่มโดยไร้สาเหตุอย่างที่มารดาได้ฟังถึงกระนั้นคุณท๊ตก็เลือกที่จะเก็บเงียบ เจ้าตัวกำลังกังวลกับการผิวนิดเจ้าจำปา

“ลูกไม่เป็นอะไรแล้ว คุณแม่กลับไปพักผ่อนเถิด”

“แม่จกให้อียบมานอนเฝ้าลูก” คุณหญิงเรไรตั้งใจจะให้บ่าวของตนอยู่เฝ้าบุตรชายคนเล็ก

“ถ้าเช่นนั้นก็ให้มันนอนนอกห้อง ยับมันนอนกรน ลูกนอนไม่หลับ”

หลังจากที่ตกลงกับมารดาสำเร็จ คุณท๊ตก็มีโอกาสอยู่ในห้องเพียงผู้เดียว เจ้าตัวพาร่างที่ยังอ่อนแรงมาที่หน้าต่าง ยามนี้ค่ำแล้ว เด็กชายไม่รู้เลยว่าเจ้าจำปารอดตนอยู่หรือไม่ หากเด็กน้อยกลับไปแล้วคงไม่เป็นอะไร แต่หากเจ้าจำปาตื่นตันจะอยู่รอนกว่าตนจะมา คุณท๊ตคงไม่อาจปล่อยให้อีกฝ่ายรอแก้ไ้

“ของที่ข้าจกให้เจ้าหายไปแล้วเจ้าจำปา” เด็กชายนึกเสียดายสมุดข่อยเล่มนั้น เพราะอยากให้อีกฝ่ายมีสมุดไว้จดตำรายา ตนจึงเลือกสิ่งนี้มาให้โดยเฉพาะ

ยืนอยู่ริมหน้าต่างมาพักใหญ่ เด็กชายมั่นใจว่าหากยังว่าอุ่นใจอยู่เช่นนั้นคงนอนไม่หลับทั้งคืน เจ้าตัวหยิบเงินในหีบออกมาก่อนจะตัดสินใจหนีออกทางหน้าต่าง คุณทวดจ้างชายหนุ่มที่อาศัยอยู่บนเรือนแพพายเรือพาตนไปให้ถึงที่หมายโดยเร็วที่สุด เพราะค่าจ้างที่สมน้ำสมเนื้อ ชายผู้นั้นจึงตกปากรับคำ

“ข้าจกรอคุณหนูตรงนี้”

คุณทวดพยักหน้าให้ชายฉกรรจ์ที่ตนว่าจ้างก่อนจะเดินขึ้นฝั่ง เจ้าตัวเพียงต้องการไปที่กระท่อมนั้นเพื่อดูให้แน่ใจว่าเจ้าเด็กจำปาไม่ได้มารอดตนจนค้ำมีด คืบนี้เจียบเจียบกว่าทุกครา มีเพียงเสียงนกแสกร้องดังอยู่กลาย ๆ แสงจากคบไฟที่กำลังพลบป้องกันบ้านเมืองจุดไว้ตามจุดต่าง ๆ ช่วยไม่ให้ค้ำคืบนี้มีดมืดเกินไป ถึงกระนั้นคุณทวดยังรู้สึกวังเวงและขลุ่ยชันไปทั่วทั้งแขน เด็กชายไม่ชอบเสียงนกแสกที่ร้องทักเอาเสียเลย

มีเพียงเด็กชายที่เดินลากเท้าบนพื้นดิน ขณะที่ชาวบ้านคนอื่นปิดเรือนนอนกันหมดแล้ว ยามศึกสงครามเช่นนี้ไม่มีผู้ใดหาญกล้าโหมกเหวกลวยวาย มิเช่นนั้นคงถูกเหล่าทหารหลวงบันคอขาด คืบนี้คงเป็นอีกคืบที่เหล่าไพร่ฟานนอนหลับกันเจียบ ๆ แต่สงบได้ไม่ทันไรเสียงโห่ร้องจากนอกกำแพงเมืองก็ดังขึ้น เด็กชายหันขวับไปมองด้วยความตกใจ

“คุณหนู รีบกลับเถิด เกรงว่าจักเกิดเหตุไม่ดีขึ้นแล้ว” ชายฉกรรจ์วิ่งมาตามคุณทวด

“ไม่ ข้าจวนไปถึงกระท่อม...”

ไม่ทันได้เอ่ยจบ เสียงดาบกระทบราวกับมีคนฟาดฟันกันก็ดังเข้ามาใกล้ ชาวบ้านที่ออกมาดูเหตุการณ์ต่างร้องตะโกนตกอกตกใจ

และพากันวิ่งหนีแตกกระเจิง ยามนี้ข้าศึกจากหงสาวดีบุกเข้ามาพัน
ทางชาวบ้านที่ไม่รู้อิโหน่อิเหน่ บางรายไม่ทันได้ตั้งตัวก็ถูกดาบฟัน
ศีรษะจนกระเด็นกระดอนไปคนละทาง คบไฟหลายอันถูกโยนใส่
เรือนเครื่องผูก ไฟลุกลามราวกับทะเลเพลิง คุณทตัวยังคงสวาท้ำ
ต่อไปยังกระท่อมร้างแม้ใจจะหวั่นวิตกเหลือเกิน

“มีเด็กถูกไฟคลอก!” หญิงวัยกลางคนตะโกน

ไฟลุกโชนกระท่อมร้างที่คุณทตและขวัญใช้เป็นที่พักพิง
เด็กชายกำลังจะวิ่งตามเสียงนั้นไป แต่ถูกชายฉกรรจ์ดึงรั้งไว้เสีย
ก่อน ชายฉกรรจ์ลากคุณทตไปหลบใต้ต้นไม้ใหญ่ ดูเหมือนว่ากองทัพ
จากหงสาวดีจะเคลื่อนพลเข้ามาในกำแพงเมืองจนทัพหน้าของ
อยุธยาไม่สามารถต้านทานได้อีกต่อไป

“เจ้าจำปากำลังถูกไฟคลอก ข้าจักไปช่วย!”

“ช่วยตนเองให้รอดก่อนเถิด”

“ปล่อย!”

“ไม่! ข้ารู้ว่าคุณหนูเป็นบุตรของแม่นายเรไร แม่นายเคยช่วย
เหลือข้า ข้าจักไม่ยอมปล่อยให้คุณหนูไปตายเด็ดขาด” ชายฉกรรจ์
มองข้าศึกที่กำลังเคลื่อนพลมาทางนี้ รีบปิดปากเด็กชายเพื่อไม่ให้
อีกฝ่ายส่งเสียงดังไปมากกว่านี้

“ปล่อย...” น้ำตาของคุณทตไหลออกมาท่ามกลางความ
วุ่นวาย หากเจ้าจำปาถูกไฟคลอกเพราะมารอดตน ตนจะทำเช่นไร

“แค่ข้าเห็นแก่เงินพาคณหนูมาที่นี้ก็ผิดมากพอแล้ว อยู่นิ่งๆ
เสียเถิด ข้าจักปกป้องคุณหนูเอง”

หากรู้ว่กำแพงเมืองจะแตกในคืนนี้ ตนคงไม่มีวันพาบุตรของ
คุณหญิงเรไรมาเป็นแน่ ถึงแม้เวลานี้ทุกหนแห่งในอยุธยาจะดูเป็น
ภัย แต่หากไม่ได้ยอมรับกำแพงซึ่งเป็นเสมือนด่านหน้าของเมือง คงจะ
มีทางหนีที่ไล่ดีกว่านี้ ชายฉกรรจ์กอดร่างคุณทตไว้แน่น เขม่าควัน
คลังไปทั่วเมือง ร่างใหญ่ใจเด๋นระทึกเมื่อได้ยินเสียงฝีเท้าของทหาร

ฝ่ายนางสาวดีย่างเข้ามาใกล้

“อดทนไว้คุณหนู” ชายฉกรรจ์กระซิบบอก

“พ่อกับแม่ข้าจักเป็นเช่นไร...ฮึก” เด็กชายเริ่มคร่ำครวญถึง
ครอบครัว

“ฮู้...”

“ทั้งพี่ข้า...”

“ข้าบอกให้เจียบ”

“ทั้งเจ้าจำปา...”

เปลือกตาปิดลงพร้อมประโยคสุดท้าย เพราะสุดควันไฟเข้าไป
กอบกับอ่อนเพลียจากการจมน้ำในช่วงเย็น จึงทำให้เด็กชายแน่นิ่ง
ไปในอ้อมกอดของชายฉกรรจ์ผู้มีนามว่ามิ่ง

สิบปีคล้ายถึงฝัน

พ.ศ. ๒๕๒๒ กรุงเทพมหานคร

แสงแดดในฤดูร้อนส่องสะท้อนพระเจดีย์ชเวมอดดอ เจดีย์สีทองที่ตั้งสูงตระหง่านเด่นไม่แพ้รูปปั้นสิงห์คู่ขนาดใหญ่ของเมืองเวลานี้ที่พระราชวังเนืองแน่นไปด้วยผู้คน เหล่าขุนนางถูกเรียกตัวให้เข้าเฝ้าโดยด่วน เด็กหนุ่มวัยสิบเก้าปีที่ตากผ้าอยู่ด้านหลังของเรือนไม่แน่ใจว่าเพราะเหตุใดจึงมีการเรียกตัวกะทันหันเช่นนี้ แต่เรื่องบ้านเมืองของฝ่ายนั้นคงไม่เกี่ยวข้องกับเจ้าตัวนัก

“ขวัญ”

“กลับมาแล้วฤ” เจ้าของเสียงเล็กถามชายหนุ่มน้อยนัยน์ตาน้ำตาลอ่อน หนวดเครามีพอให้ดูน่ายำเกรง สมกับเป็นขุนศึกหนุ่มฝีมือฉกาจ เจ้าของรูปร่างสูงโปร่งเพิ่งเดินเข้ามาในเขตเรือนที่อยู่ไม่ไกลจากพระราชวัง เขยาะเป็นชาวหงสาวดีมาแต่กำเนิด อายุมากกว่าขวัญราวสี่ปี

“โยมาตากผ้าเถียงนี้ ข้าบอกให้เจ้าพักผ่อน เจ้าก็ไม่เชื่อข้า”

“ข้าไม่อยากจะอยู่โดยเปล่าประโยชน์” คนตัวเล็กเอ่ยพลาง

หลบตาบุตรชายเจ้าของเรือน เด็กหนุ่มรู้ดีแก่ใจว่าตนเป็นเพียงผู้
อาศัย

“ใครว่าเจ้าเปล่าประโยชน์ ตั้งแต่เจ้ากับแม่มาอยู่ที่นี้ เรือนก็ดู
มีชีวิตชีวาขึ้นมา ข้ากับพ่อมีความสุขเพราะพวกเจ้า เจ้าเปรียบ
เสมือนลูกชายคนเล็กของพ่อข้าเลยหนา” ก่อนหน้านั้นเชยะอยู่กับ
บิดาเพียงสองคนเพราะมารดาจากไปตั้งแต่เจ้าตัวยังเล็ก

“แต่แม่ของข้าสิ้นแล้ว...”

เด็กหนุ่มชาวโยเดียเพิ่งเสียมารดาอันเป็นที่รักไปเมื่อไม่กี่วัน
ก่อน เธอป่วยหนักมาตั้งแต่คราเก็บเกี่ยวผลผลิตปีที่แล้ว ไม่มีหมอ
คนใดในหงสาวดีรักษาได้ ขวัญอยู่เคียงข้างมารดาจนถึงลมหายใจ
สุดท้ายของอีกฝ่าย ช่วงชีวิตที่พลิกผัน ขวัญมีบุตรชายเจ้าเรือนคอย
อยู่ดูแลไม่ห่าง จะมีก็แต่วันนี้ที่เชยะต้องเดินทางเข้าเขตพระราชวัง
ตั้งแต่เช้ามืด

“ถึงกระนั้นเรือนก็ยังมิเจ้า” เชยะเดินเข้าไปกอดปลอบอีกฝ่าย
เจ้าของโบหน้าหวานจมมิดไปกับอกชายร่างสูง มืออีกข้างของขุนศึก
หนุ่มบรรจงลูบศีรษะขวัญ เขาทะนุถนอมคนตัวเล็กมากเพียงใด
คนในเรือนย่อมรู้ดี

ราวสิบปีที่ขวัญและมารดาถูกต้อนจากอยุธยามาถึงหงสาวดี
บ้านเมืองแห่งใหม่ที่พวกเขาไม่คุ้นชิน ต่างวัฒนธรรม ต่างภาษา ทั้ง
ยังต้องชอกช้ำใจเพราะเป็นเพียงเชลยจากอยุธยา เพราะเป็นเพียง
พลเมืองชั้นต่ำจึงทำให้ขวัญและมารดาไม่มีสิทธิ์ขัดขืนและฝืนโชค
ชะตา

โชคดีที่พวกเขาได้รับความเมตตาจากซอวิน ขุนนางชั้นผู้ใหญ่
จากหงสาวดีที่เอ็นดูสองแม่ลูก นับแต่นั้นการใช้ชีวิตอยู่ในหงสาวดี
จึงไม่ได้ขัดสนมากนัก ปฏิเสธไม่ได้ว่าขวัญและมารดามีชีวิตความเป็น
อยู่ดีกว่าคราอยู่ที่อยุธยาเสียอีก ทั้งคู่ไม่ต้องอยู่อย่างหลบๆ
ซ่อนๆ เหมือนที่ผ่านมา ขณะที่บุตรชายของซอวินมักทำให้ขวัญ

เปลอนึกถึงคนที่อยู่ห่างไกลอยู่รำไป เด็กหนุ่มไม่รู้ว่าป้านี้คนใน
ความทรงจำของตนจะเป็นอย่างไรบ้าง เขาคนนั้นยังอาศัยอยู่ใน
อยุธยาหรือไม่ ใบหน้าของอีกฝ่ายช่างเลือนรางเหลือเกิน เว้นเสีย
แต่ความใจที่ ยังคงเด่นชัดอยู่ในหัวใจของขวัญเสมอมา

“วันพรุ่งเช้าต้องไปสวดนมที่ยะไข่ คงอีกนานกว่าจักกลับมา”
ขุนศึกหนุ่มได้รับมอบหมายให้ไปสืบความที่เมืองยะไข่ ยะไข่เป็น
เพียงไม่กี่เมืองในละแวกนี้ที่ยังไม่ตกเป็นเมืองขึ้นของหงสาวดี

“...”

“ข้าไม่อยากจากเจ้าไปในเพลานี้เลย”

“ข้าอยู่ได้ ขอเพียงเจ้ากลับมาอย่างปลอดภัยเป็นพอ”

เมื่อพูดคุยเรื่องสำคัญเสร็จสิ้น ทั้งคู่จึงออกมาเดินเล่นที่ตลาด
โยเดียช่วงเย็น ที่แห่งนี้มีเชลยอยุธยาหรือที่ชาวหงสาวดีเรียกว่า
พวกโยเดียอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เพราะเป็นคนตัวเล็กมาแต่ไหน
แต่ไร จึงทำให้ขวัญมักจะถูเด็กท้องถิ่นรังแกอยู่เสมอ แม้หัวใจของ
เจ้าตัวจะสู้ไม่ถอย แต่ก็ไม่อาจสู้แรงคนตัวใหญ่กว่าได้ โชคดีที่มีเชยะ
คอยปกป้องมาตลอดสิบปี เด็กหนุ่มอมยิ้มเมื่อวนนึกถึงวันวานที่
คล้ายเพิ่งผ่านไปไม่นาน

“ข้าไปวัด แลขอให้หลวงพ่อบลูกละไให้” ขวัญยื่นผ้ายันต์
สี่เหลี่ยมใส่มือเชยะ

“เป็นห่วงข้าถึงเพียงนั้นเทียว”

“ประมาทมิได้ดอก ประเดี๋ยวจักเสียท่า”

ระหว่างอาศัยอยู่ที่หงสาวดี ขวัญได้เรียนวิชาอ่านเขียนจาก
หลวงพ่อก่ที่ถูกต้อนมาจากอยุธยาเช่นเดียวกัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้
เจ้าตัวมีความรู้มากกว่าเชลยทั่วไป

“กองบงของข้าคล้ายจักหลวม เจ้าช่วยจัดให้ข้าได้ไหม”

“ได้สิ” ทั้งคู่เดินมาถึงริมกำแพงวัดที่อยู่ไม่ไกลจากตลาดโยเดีย
เชยะยกกายให้ขวัญจัดผ้าโพกศีรษะให้ตน กลิ่นดอกไม้ที่มาจากการ

อบว่าเสื้อผ้าของคนตัวเล็กหอมโชยติดจมูกคนร่างสูง

“หอมใดจักหอมเท่าขวัญ...”

เจ้าของร่างบอบบางเขย่งกายจัดผ้าโพกศีรษะให้เชยจะจนไม่ได้
สนใจสิ่งที่ยื่นปลายเฟื้องเอ่ยออกมา

ยามพระอาทิตย์ตกดิน บ่าวในเรือนเร่งจัดหาสำหรับอาหาร
เย็นมว้างบนโต๊ะไม้เนื้อดี หากไม่ทันกาลคงได้ถูกเจ้าของเรือนเอ็ด
และถูกทำโทษยกหม้อ ขณะเดียวกันชายวัยห้าสิบปีกำลังสั่งสอนบุตร
ชายเพียงคนเดียวให้พึงระวังตัวเมื่อเข้าไปสืบความที่เมืองของศัตรู
โดยที่ขวัญยังคงชะมัดก้มหน้านวดขาให้ชอวินแทนหน้าที่มารดาผู้
ล่วงลับ

“หากความที่ไปสืบมีประโยชน์ เจ้าจักได้เลื่อนขั้นหนาเชยะ”

“ข้าไม่อยากหวังอะไรมากท่านพ่อ” เพราะกะตริย์แห่งนางสาวดี
ต้องการยึดเมืองยะไข่เฉกเช่นเมืองอื่น ขุนนางชั้นผู้ใหญ่จึงมีมติเป็น
เอกฉันท์ให้เชยะลอบเข้าไปสมทบกับผู้ที่สอดแนมอยู่ก่อนหน้า อนึ่ง
เพื่อช่วยสืบความเรื่องบ้านเมืองของฝ่ายนั้น

“เจ้านี้มันมักน้อยเสียจริง ชีวิตนี้จักขวนขวายหาอะไรบ้างไหม
อายุยี่สิบสามปีแล้วก็มีใครจักหาเมีย!” ชอวินเหนี่ยวหนำกับความ
มักน้อยของบุตรชายเพียงคนเดียว

“ยังไม่มีผู้ใดถูกตาต้องใจข้า” เชยะเอ่ยพลางเหล่มองคนตัวเล็ก
ที่อยู่ห่างเพียงเอื้อมมือ

“ขึ้นป่ล่อยไว้เถียงนี้ ข้าคงไม่ได้อุ้มหลานกันพอดี”

“...”

“เจ้ากลับมาเมื่อไร ข้าจักหาเมียมาให้เจ้าทันที”

“ท่านพ่อ!”

“เจ้าขวัญ หีบยาหอมมาให้ข้าที” ชอวินไม่สนใจบุตรชายที่
กำลังไม่พอใจอย่างมาก เจ้าตัวเรียกหาบุตรบุญธรรมชาวโยเดียที่นั่ง

ฟังอยู่เงียบ ๆ

หลังจากกินอาหารเย็นเสร็จ ทุกคนต่างแยกย้ายกันเข้านอน ลมพัดโชยเอื่อยทำให้ขวัญคิดถึงคราลมหนาวเมื่อครั้งที่ยังอยู่อยุธยา เจ้าตัวในวัยเด็กตื่นตื่นทุกคราเมื่อเกิดลมหนาว เด็กน้อยต้องหนีออกจากเรือนเพื่อมาหาใครบางคนที่น่าได้ หลายคราที่มักจะคลาดเคลื่อน กัน แต่เด็กน้อยก็เลือกรอจนถึงเย็นย่ำเพียงเพื่อได้พบกับพี่ชายใจดี ผู้นั้น

เจ้าของใบหน้าหวานอยากรู้ว่าพี่ชายในความทรงจำจะยังอยู่ที่เดิมหรือไม่ โตขึ้นจะรูปงามเพียงใด เปลือกตาบางปิดสนิทก่อนจะครุ่นคิดถึงกายภาคนั้น อีกสักครา...ให้ทันได้กลับไปถิ่นเกิด ให้กระดูกของมารดาถูกฝังกลบ ณ ที่แห่งนั้น และอีกสักครา...ให้ได้พบพี่ชายในความทรงจำ

“ขอโทษท่านลุง ขอโทษเซยะ” เด็กหนุ่มพึมพำก่อนจะลืมตาขึ้น พร้อมกับกระตือรือร้นใจครั้งสำคัญ

หนึ่งเดือนต่อมา กรุงศรีอยุธยา

ริมคลองสระบัวทางทิศเหนือมีเรือนไทยงามวิจิตรตั้งอยู่ท่ามกลางแมกไม้ คลอด้วยเสียงนกร้องทักทายยามเช้า จากเกาะเมืองก่อนจะมาถึงเรือนแห่งนี้ต้องผ่านวัดหน้าพระเมรุที่เมื่อหลายสิบปีก่อนใช้เป็นที่ตั้งค่ายของข้าศึก ยามนี้ชาวบ้านต่างทยอยพาเรือออกมาจากเรือนของตนเอง บ้างก็พายเรือเข้าเขตกำแพงเมือง บ้างก็เตรียมตัวดักบาตรริมฝั่ง ขณะที่เจ้าของเรือนริมคลองสระบัวกำลังเตรียมตัวเข้าไปในเขตพระราชฐานชั้นนอกตามคำสั่งผู้เป็นนาย

หมื่นพลทศสวมเสื้อสีเขี้ยวตุนปรกเอาจ คอเสื้อผ่าอกสามเหลี่ยมประดับด้วยเกล็ดสีทองตรงสบเสื้อ ใจกระเบนสันสวมทับสนับเพลาที่ยาวลงมาถึงครึ่งแข้ง คั่นช่องส่องสะท้อนเจ้าของใบหน้าคมคาย นัยน์ตาสีเข้มฉายแววพยศไม่ต่างจากเมื่อครั้งยังเล็ก แต่ริมฝีปากที่

เคยยิ้มสดใสเมื่อหลายปีก่อน ครานี้กลับหายไปจนจะถาวร เพราะอดีตที่แสนเจ็บปวดทำให้ชายหนุ่มอายุยี่สิบเอ็ดปีดูสุขุมเกินวัยไปมาก

“ไอ้อ่า!” ขุนนางหนุ่มตะโกนเรียกบ่าวคนสนิท

“ไม่มีเสียงตอบรับจากบ่าวของตน หมื่นพลทตต์ตัดสินใจเดินลงมารออำดำนล่าง บ่าวผู้หญิงที่เดินผ่านมาสวมคนก้มศีรษะให้ผู้เป็นนาย ขณะที่บ่าวผู้ชายสองคนกำลังรดน้ำพรวนดินต้นไม้ที่เพิ่งนำมาปลูก เจ้าของร่างใหญ่ยืนนิ่งสักพักก่อนจะถอนหายใจด้วยความเหนื่อยหน่าย ไม่ว่าจะมองไปทางใดก็ไม่เห็นแม้แต่เงาของอ่า ขุนนางหนุ่มข่มความโกรธด้วยการเม้มปากแน่น

“เอ็งเห็นไอ้อ่าไหม” เมื่ออารมณ์เย็นลง เจ้าตัวจึงถามหาอ่าจากบ่าวอีกคน

“ไม่เห็นขอรับ”

หมื่นพลทตต์เดินตรงไปยังทำนน้ำ เพื่ออ่าจะรอตนอยู่ที่นั่น หากไปแล้วไม่พบอีกฝ่ายคงต้องมีเรื่องกันยกใหญ่ ผู้คนส่วนใหญ่ใช้เรือเป็นพาหนะหลักในการเดินทางเข้าไปในเกาะเมืองที่โอบล้อมด้วยแม่น้ำ ทำนน้ำยามเช้าไร้บ่าวคนสนิท มีเพียงแมลงตัวเล็กร้องทักทายเจ้าของเรือน

หมื่นพลทตต์กำหมัดแน่น อยู่ด้วยกันมาตั้งแต่เด็ก อ่าควรรู้ว่าตนเกลียดการรอคอยมากเพียงใด ดวงตาคมฉายแววไม่พอใจเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเวลาจะผ่านไปนานเพียงใด สิ่งที่ยังคงอยู่กับหมื่นพลทตต์ตั้งแต่เด็กยันโตคือความใจร้อนและความเอาแต่ใจตามประสาคนที่เคยถูกบิดามารดาตามใจ

ถัดไปไม่ไกลจากทำนน้ำคือป่ารกอันเป็นที่ตั้งของต้นกระบกสูงชะลูดอายุไม่ต่ำกว่าห้าสิบปี หมื่นพลทตต์ซึ่งยังคงยืนรออ่าสังเกตเห็นการเคลื่อนไหวบางอย่าง อาจเป็นอ่าที่แอบเข้าไปถ่ายหน้าในเขตเรือนร่าง ขุนนางหนุ่มตัดสินใจข้ามเขตแดนของตนไป ทว่ามิทันได้ก่นด่าอ่าที่ทำให้ตนรอนาน เจ้าตัวก็ต้องหยุดชะงัก

ผู้ที่ยืนหันหลังให้ตนไม่ใช่ล่า ลักษณะการแต่งกายของคนผู้นั้น คล้ายคลึงคลบลาวว่าเป็นชาวบ้านจากเมืองคู่อริ เจ้าของร่างสวมผ้า โปกศีระสีอ่อนรับกับท่ายทอยขาวที่มีโฉมโผล่ออกมาประปราย และสวมเสื้อแขนยาวสีงาช้างคู่กับใส่รองเท้า

“มาทำอะไรแถวนี้!” หมื่นพลทักคว่ำต้งหันคนแปลกหน้า แล้วกระซากร่างเล็กเข้าหาตน

ดวงตาสีน้ำตาลเป็นประกายของผู้บุกรุกฉายแววดกใจ ใบหน้า ซีดเผือดฉายแววหวาดกลัวเพราะถูกชายเจ้าของที่ดินข้างจ้อง รวากับจะกินเลือดกินเนื้อ เด็กหนุ่มไม่ได้ตั้งใจจะบุกรุกเรือนของ ขุนนางผู้นี้ ตนเพียงอาศัยทำน้ำขึ้นมาบนฝั่งและข้ามไปยังเขตกร้าง ที่ไร้เจ้าของมาหลายปี

“ข้ามได้ตั้งใจบุกรุกที่ของท่าน ข้าเพียงแต่...” ขวัญพยายาม แก่ต่างขณะที่มือยังกำถุงผ้าใบเล็กแน่น

“นั่นอะไร?”

ร่างเล็กรีบซ่อนถุงผ้าไว้ด้านหลัง

“มาทำลับๆ ล่อๆ แถวเรือนของข้า ทั้งยังปดว่ามาที่กร้าง โดยไร้สาเหตุ เป็นเช่นนี้จักให้ข้าคิดดีได้เยี่ยงไร?”

หมื่นพลทักพยายามจุดกระซากร่างเล็กของอีกฝ่ายมา หากของ ในถุงนั้นเป็นคุณไสยมนตร์ดำหรือเป็นของที่ถูกขโมยมา คนตรงหน้า ต้องถูกลงโทษเป็นแน่แท้ และหากไม่มีผู้ใดกล้าเอาเรื่องชาวหงสาวดี ผู้นี้ ตนก็จะรับหน้าที่นั้นเอง

ถุงผ้าร่วงหล่นขณะยื้อแย่งกัน เด็กหนุ่มทรุดตัวลงนั่งกับพื้น เมื่อไม่สามารถรักษาของสำคัญได้ น้ำตาเอ่อท้นดวงตากลมโตจน แหกกลืนไว้ไม่อยู่ แม้จะตั้งใจนำกระดูกของมารดามาฝังใต้ต้นกระบก แห่งนี้อยู่แล้ว แต่การได้เห็นกระดูกของมารดาหล่นกระจัดกระจาย บนพื้น บ้างก็ปลิวไปกับสายลม ยิ่งทำให้ขวัญเสียใจที่ไม่อาจดูแล กระดูกของมารดาได้ตลอดรอดฝั่ง

“กระดุกของแม่ข้า ท่านใจร้ายนัก” น้ำตาเม็ดเล็กหยดลงพื้น ขณะที่เด็กหนุ่มตัดพ้อเจ้าของร่างใหญ่

“ไยนำมาฝังกี่อยุธยา ไยไม่นำกลับไปฝังที่แผ่นดินเกิด” หมิ่นพลทัดเอ่ยเสียงอ่อนลงเมื่อเห็นน้ำตาของอีกฝ่าย

“ท่านจ้กรู้กระไร” ขวัญสู้อุตสาหะเดินทางจากหงสาวดีมาอยุธยา ในระยะเวลาร่วมหลายเดือน อีกฝ่ายยังจะให้เขานำกระดุกของมารดากลับไปยังที่แห่งนั้นอีกหรือ

“จ้กฝังก็ฝังไป แต่หากข้ารู้ว่าเจ้าทำคุณไสยใส่พื้นที่แห่งนี้ ได้เห็นดีกันแน่”

“ไม่คิดเลยว่าคนที่ดูมีความรู้เช่นท่านจ้กมีจิตคิดอกุศลเยี่ยงนี้ ข้ารีจ้กใช้กระดุกของแม่ทำคุณไสย”

“เจ้า...”

“คุณทัด! ให้อำมาแล้วขอรับ”

อ้าซึ่งเพิ่งออกมาจากเรือนหลังเล็กของตนตะโกนเรียกผู้เป็นนายเสียงดังจนหมิ่นพลทัดต้องละความสนใจจากคนแปลกหน้าที่ปากจัดมิใช่น้อย หมิ่นพลทัดเดินกลับไปหาอำก่อนจะต่อว่าอีกฝ่ายเสียงยกใหญ่ ตนเกือบลืมไปแล้วว่าต้องไปหารือกับขุนนางชั้นผู้ใหญ่ในเขตพระราชวัง ชายหนุ่มตัดสินใจทิ้งขวัญที่ยังคงก้มหน้าก้มตาเก็บกระดุกของมารดา ทว่าลงเรือได้ไม่นานก็ถูกขัดอีกครา

“หมิ่นท่านๆ แยกแล้ว” บ่าวอีกคนวิ่งมาเรียกหมิ่นพลทัด

“มีกระไรไฉ่หวาน” หมิ่นพลทัดที่นั่งอยู่บนเรือตอบรับบ่าวที่ร้องเรียกตนอยู่ริมคลอง

“บ้านเศรษฐีขึ้นถูกใจรปล้นขอรับ!”

“ตั้งแต่เมื่อไร”

“เข้ามิดขอรับ เศรษฐีขึ้นบอกว่าใจมีสามคน พวกมันแยกย้ายกันหลบหนี มีหนึ่งคนหนีมาทางเรือนของเราขอรับ”

“...”

“พวกมันแต่งกายคล้ายชาวหงสาด้วยขอรับ!”

“พายุเรือกลับเรือน!” เจ้าของเสียงท่มตะโกนบอกอำ โจรที่ว่าต้องเป็นคนแปลกหน้าผู้นั้นเป็นแน่ โจรต่างถีนกล้ำมาเหยียบเขตแดนของตน มีหน้าซำยังแสร้างทำตัวน่าสงสาร ยิ่งคิดก็ยิ่งโกรธแค้นที่ตนเกือบหลงกลอีกฝ่ายเข้าแล้ว

ทางฝั่งปารกร้าง ร่างเล็กนำกระดุกที่เหลือของมารดาฝังดินก่อนใช้ดินกลบจนพูน พนมมือไหว้ผู้มีพระคุณที่หลบไปตลอดกาล ไม่มีอีกแล้วครอบครวัที่เหลืออยู่ การอยู่โดยไร้ญาติขาดมิตรทำให้ขวัญรู้สึกว่าเหวเหลือเกิน แม้จะมีเซยะและซอวินซุบเลี้ยงเป็นอย่างดี ถึงอย่างไรก็ไม่เหมือนคนสายเลือดเดียวกัน ขวัญปาดน้ำตาพลางนึกขุ่นเคืองเจ้าของเรือนหลังใหญ่ด้านข้าง หากไม่ถูกอีกฝ่ายหาเรื่องจนกระดุกบางส่วนของมารดาปลิวหาย ตนคงไม่ต้องเศร้าใจถึงเพียงนี้

หมับ!

หมิ่นพลทัดเดินจ้ำอ้าวมาจับร่างเด็กหนุ่มจากหงสาวดี กระดุกของขวัญแทบหักเพราะแรงบีบของคนตัวใหญ่ ขุนนางหนุ่มใช้มืออีกข้างหยิบย่ามใบใหญ่ที่วางอยู่บนพื้นขึ้นมา ขวัญพยายามร้องห้ามแต่ไม่เป็นผล เสื้อผ้าสามสีตัวร่วงหล่นพื้นพร้อมเงินจำนวนมาก

“นั่นของของข้า!”

“ลักของเขามาแล้วยังแฉ่งคำเท็จว่าเป็นของตน”

“ข้ามิได้ลักของผู้ใด!”

“ไอ้หวาน! จับมันมัดไว้ที่เรือนร้าง แลเอาเงินไปคืนเศรษฐีขึ้นเสีย”

“ขอรับ!” หวานรีบรับคำสั่งของเจ้านาย

“รอจนกว่าข้าจักกลับมา ห้ามปล่อยให้มันหนีไปได้ หากทำพลาดเจ้าต้องรับโทษแทนมัน!”

แม้จะอยากอยู่ลงโทษคนตรงหน้ามากเพียงใด แต่เพราะเวลา

กระชั้นชิด ทำให้มีนพพลทัตไม่อาจทำได้ ชายหนุ่มจำต้องเดินลงเรือ
อีกครา ทางตาลอบฆ่าเลื่องมอญคนตัวเล็กที่พยายามดิ้นหลุดจาก
การเกาะกุมของหวาน เสียงเล็กร้องไวยวายดังไปทั่วคลองสระบัว
บุตรชายของพระยาเกรียงไกรรู้สึกเบื่อหน่ายกับการที่อยุธยาตกเป็น
เมืองขึ้นของหงสาวดีนานนับสิบปี เมื่อไรหน่าที่เมืองของตนจะมี
อิสรภาพเสียที บ้านเมืองในยามนี้มีคู่อริเก่าแก่เฟ้นฟานมากเกินไป
แล้ว

“หน้าตาก็คือ เสียหายที่เป็นใจ” อ้าเอ๋ย

“พวกมันไว้ใจไม่ได้”

“กลับมาแล้วจักทำเยี่ยงไรกับมันดิษอร์รับ”

“ทำให้มันเข็ดหลาบ ให้มีกล้ำกลั้มของในอยุธยาอีก” ชายหนุ่ม
กัดฟันกรอด

หากพบกันไร้เยื่อใย

เป็นเวลานานไขกว่าเหล่าขุนนางจะหาหรือกิจสำคัญจนเสร็จสิ้น หมื่นพลทัตอาสาเป็นหนึ่งในคณะเดินทางเพื่อนำส่งเครื่องราชบรรณาการไปหงสาวดีที่จะมีขึ้นในอีกไม่กี่เดือน หากโชคดีตนอาจได้พบครอบครัวที่พลัดพรากจากกันเมื่อครั้งกรุงแตก แต่หากโชคร้ายตนคงต้องกลับมาอย่างเข้าใจเฉกเช่นปีที่แล้ว

“จะร่วมเดินทางไปหงสาวดี” จมื่นพลเลิศทักทายน้องชายต่างมารดาขณะเดินออกมาจากเขตพระราชฐานชั้นกลาง

“ขอรับ” เจ้าของเรือนริมคลองสระบัวตอบเสียงนิ่ง

“ขยันเสียจริง ได้ยินมาว่าเจ้าอาสาดูแลทุกข์สุขพวกชาวบ้านแถวคลองสระบัว จนไปแย่งงานของหลวงประเสริฐ ข้าแทบลืมเสียแล้วว่าเจ้าอยู่กรมเกษตรราธิการ”

“จกอยู่สังกัดใด ข้าก็ใคร่ปกป้องชาวบ้านตาดำๆ มิได้มีเพลามาเดินเตร่เหมือนท่านดอก” หมื่นพลทัตตอบพี่ชายต่างมารดา

พระยาเกรียงไกรพาจมื่นพลเลิศและคุณจักรเข้ารับราชการก่อนกรุงแตกเพียงไม่นาน พี่ชายต่างมารดาผู้นี้จึงมียศถาบรรดาศักดิ์

เป็นถึงมหาดเล็กตั้งแต่อายุน้อย และหากคุณจักรไม่ได้ถูกดันไปเป็นเชลยที่หงสาวดี พี่ชายแท้ๆ ของหมื่นพลทตคงได้เป็นใหญ่เป็นโตไม่ต่างจากคนตรงหน้า

“คราเด็กโอหังเช่นไร ครานี้ก็ยังเป็นเช่นเดิม เจ้าคงลืมไปแล้วว่าข้าคือหมื่นพลเลิศ มิได้เป็นเพียงหมื่นเช่นเจ้า”

“หามีได้ เรื่องนี้ข้าทราบดี”

“ทราบดีแล้วเหตุใดจึงกลัมาลวงเกินข้า”

“ข้ามิได้ลวงเกิน ข้าเพียงพูดความจริง”

หมื่นพลทตไหว้ลาจมีนพลเลิศก่อนจะเดินไปยังทำนน้ำเพื่อนั่งเรือกลับเรือน ทั้งให้จมีนพลเลิศกำมัดแน่นเพราะความซุนเคือง หากไม่เห็นแก่บิดาที่เสียชีวิตไปเมื่อสิบปีที่แล้ว ตนคงไม่ปล่อยให้น้องชายผู้หึงทะนงพุดจาเหินบนนมทุกคราที่พบกัน

เรือล่องไปตามคลองในเกาะเมืองก่อนจะออกสู่ม่าน้ำลพบุรีที่อยู่ทางเหนือ อำจะม็กเข้มนพายเรือข้ามฝั่งเพื่อกลับไปยังเรือนคลองสระบัว แสงแดดเริ่มอ่อนลง เมฆครึ้มเริ่มเข้ามาแทนที่ คล้ายฝนจะตกมิดกแหล่ง ชาวบ้านที่ขายของต่างพากันเร่งเก็บสินค้าของตนเอง ขณะเดียวกันเจ้าของดวงหน้าคมก็หวนนึกถึงคราที่ตนเคยจมน้ำเพราะคนใจดำผู้นั้น

“ข้ายังจำได้ไม่ลืมว่าพี่เลิศตั้งใจล่มเรือของข้า”

“ไม่ยุติธรรมเอาเสียเลย เหตุใดคุณทตของไ้อ้าจึงตกเป็นรองคุณเลิศเสียได้”

“ชีวิตไม่มีอะไรแน่นอน ข้ารู้ซึ่งมานานแล้ว”

“คุณทตต้องเลื่อนยศเป็นคุณหลวง เป็นคุณพระให้ได้หาขอรับ”

“ข้ามิได้หวังในลาภยศมากมายปานนั้น ข้าหวังเพียงได้พบกับพี่จักรแลคุณแม่อีกครา ข้าอยากให้คุณแม่เห็นว่าข้าเองก็เอาตัวรอดในยามไร้ญาติขาดมิตรได้”

“แต่คุณตัวยังมีแม่หญิงไพลิน” อ้าเอ่ยถึงแม่หญิงไพลิน พี่สาวคนเดียวของหมื่นพลทนต์

“ข้าไม่ได้ไปเยี่ยมพี่ข้าหลายเดือนแล้ว ปานนี้เจ้าแก้วคงวังได้แล้วกระมัง” ชายหนุ่มเอ่ยด้วยน้ำเสียงตื่นเต้น แก้วคือบุตรชายคนสุดท้ายของแม่หญิงไพลินที่อายุย่างเข้าสามปี

“ไปดีไหมขอรับ” อ้าเตรียมหันหัวเรือไปยังคลองท่ออันเป็นที่ตั้งของเรือนพระอเนกศิลป์ผู้เป็นสามีของแม่หญิงไพลิน

“คราหน้าเถิด ข้ามีกิจที่ต้องจัดการกับใจร”

“จริงด้วย ข้าเกือบลืมไปเสียสนิท” อ้าละมือจากไม้พายก่อนจะตบเข้าขาด

ณ เรือนร้างในป่ารก เจ้าของใบหน้าเล็กมีเหงื่อผุดเต็ม

วงหน้า ดวงตากลมโตมองไปรอบ ๆ เรือนด้วยความกลัวและสะเทือนใจ ขวัญถูกบ่าวของหมื่นพลทนต์นำตัวมาขังไว้ที่เรือนแห่งนี้ตั้งแต่เช้า ข้อมือทั้งสองถูกเชือกมัดไว้กับเสากลางเรือนแน่นเสียจนมือชา ไร้เรี่ยวแรงที่จะขยับ ริมฝีปากบางคาบผ้าที่มัดติดกับศีรษะ หนูน้อยไม่สามารถส่งเสียงร้องขอความช่วยเหลือ แม้กระทั่งร้องไห้ก็มีอาจเปล่งเสียงละอื่น

เรือนแห่งนี้เคยเป็นเรือนของขุนนาง แต่ขุนนางผู้นั้นถูกกล่าวหาว่าเป็นกบฏ เป็นผู้ที่คาบเหตุการณ์บ้านเมืองไปรายงานต่อขุนนางเมืองละแวก เมืองที่เป็นไม้เบื่อไม้เมากับอยุธยาโดยตลอด เจ้าของเรือนแห่งนี้ถูกลงโทษประหารชีวิตเจ็ดชั่วโคตรและถูกริบเรือนคินหลวง รวมถึงที่นาต่าง ๆ ที่เคยครอบครอง ทำให้บุตร ภรรยา และบิดามารดาเดือดร้อน และถูกประหารชีวิตตามไปด้วย ชาวบ้านต่างเล่าลือกันว่าเรือนแห่งนี้ยังมีวิญญาณเจ้าของเรือนวนเวียนไม่ไปผุดไปเกิด เป็นเหตุให้ไม่มีผู้ใดกล้ารื้อถอนและเข้ามาอาศัยต่อ มีเพียงหมื่นพลทนต์ที่มักจะใช้เรือนแห่งนี้ขังผู้กระทำผิดก่อนส่งเข้าเกาะเมือง

“หมื่นท่าน” หวานวิ่งมาหาผู้เป็นนายทันทีที่เห็นอีกฝ่ายมา
“มันเป็นอย่างไรบ้าง”

“ยังคงถูกมัดไว้ตามคำสั่งขอรับ”

“ดี”

“แต่หมื่นท่านขอรับ...”

“อะไรอีก!” ชายหนุ่มหันกลับมาเอ็ดบ่าวที่ยังเรียกตนไม่หยุด

“เศรษฐีขึ้นบอกว่าโจรมีได้ขโมยเบี้ยพวกนั้น”

“จริงรี!” อ้าตะโกนถามเพื่อนของตนด้วยความตกใจ หมื่น
พลทัตเอามือปิดปากอีกฝ่ายก่อนจะบอกให้หวานเอยต่อไป

“โจรมันขโมยพดด้วงขอรับ” พดด้วงเป็นเงินตราชนิดหนึ่งที่
เริ่มใช้มาตั้งแต่ครั้งอาณาจักรสุโขทัยรุ่งเรือง หวานยื่นถุงเบี้ยที่ยึดมา
จากขวัญคืนแก่หมื่นพลทัต

“ดูท่าว่าเราจับโจรผิดตัวเสียแล้ว”

“หุบปากก่อนไอ้อ่า แล้วเหตุใดจึงไม่ปล่อยตัวมันไป” หมื่น
พลทัตถามหวาน

“ข้ากลัวว่าหมื่นท่านจักทำโทษข้าหากปล่อยมันไป”

“เอ็งนี่มัน...ไปได้แล้ว!”

หมื่นพลทัตไล่บ่าวทั้งสองไปก่อนจะมุ่งหน้าไปยังเรือนร่าง
รั้วไม้ไผ่เก่าที่จวนจะพังถูกมือใหญ่เปิดออก เสียงไม้ไผ่ที่เสียดสีกัน
ชวนให้รู้สึกวังเวง ยามนี้พระอาทิตย์จวนจะลาลับขอบฟ้า ช่วงเวลา
โพล้เพลย์ทำให้เรือนร่างดูน่ากลัวมากกว่าเดิม ขุนนางหนุ่มไม่สนใจ
บรรยากาศตรงหน้าเท่าไรนัก เขานึกย้อนใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นในกาย
ภาคหน้าเสียมากกว่า ความที่ตนจับผู้บริสุทธิ์มาขังไว้ตั้งแต่เข้าจด
เย็น จากที่จะทำโทษข้อหาขโมยของ ครานี้กลับต้องหาคำพูดไป
เกลี้ยกล่อมอีกฝ่ายไมให้นำเรื่องไปฟ้องทางการจนเรื่องแดงไปถึงหู
ขุนนางจากหงสาวดี หากหมื่นพลทัตถูกกล่าวหาว่าถือวิสาสะทำร้าย
ไพร่พลฝ่ายนั้น เจ้าตัวอาจเดือดร้อนได้

ขวัญเห็นอีกฝ่ายเดินขึ้นมานบนเรือนพร้อมดาบในมือก็ตกใจ นึกว่าหมื่นพลทัตจะสังหารตน เปลือกตาปิดสนิทเพราะความหวาดกลัว ไม่คิดเลยว่าการมาอยู่ธยาในรอบสิบปีของตนจะต้องมาเจอเหตุการณ์เลวร้ายเช่นนี้ อาจหมดเวลาที่จะยื้อชีวิตหลังจากที่ควรตายตกตามบิดามารดาไป

ดาบดัดเข้าใกล้จนเด็กหนุ่มเสียววาบไปทั่วท้อง ทว่าศีรษะยังไม่หลุดจากบ่า แต่เป็นข้อมือที่เฟิงจะหลุดพ้นจากพันธนาการ ขวัญค่อย ๆ ลืมตาขึ้นหลังจากที่พบว่าตนยังมีลมหายใจ หมื่นพลทัตใช้ดาบฟันเชือกที่มัดข้อมือเล็ก เจ้าของดวงตาสีน้ำตาลพยายามอ่อนวอนขอร้องให้คนตรงหน้าปล่อยตนไป หากยังคงไม่ฟังกัน ตนก็จะรวบรวมแรงทั้งหมดที่มีวิ่งหนีไปอย่างไม่คิดชีวิต

“นั่งลง!” หมื่นพลทัตคว้าคอเสื้อของอีกฝ่ายไว้เมื่อเห็นว่าขวัญคิดจะหนีลงจากเรือน

ขวัญจำใจนั่งก่อนจะปลดผ้าที่รัดปากตนจนเป็นรอยแดง

“เอาคืนไป” ร่างใหญ่โยนถุงใส่เบี้ยลงบนพื้นไม้

“...”

“ข้าจักปล่อยเจ้าไป แต่เจ้าต้องสัญญากับข้าว่าจักปิดปากมิบอกผู้ใดเรื่องนี้”

“เรื่องที่ท่านกักขังข้าโดยไร้เหตุฯ” ขวัญพูดกลางเอื้อมหยิบถุงเบี้ยใส่ยาม

ชายหนุ่มนั่งเงียบ หากจะให้เอ่ยคำขอโทษกับคนตรงหน้า ตนคงเสียศักดิ์ศรีเป็นแน่แท้

“ข้าเกลียดขุนนางเช่นท่าน ดีแต่ใช้กำลังกับคนที่ไม่มีทางสู้”

ก่อนที่หมื่นพลทัตจะมาปลดปล่อยตนจากพันธนาการ อีกฝ่ายคงไม่รู้ว่าตนเสียขวัญเพราะถูกทิ้งให้อยู่ที่เรือนร้างที่เคยเกิดโศกนาฏกรรม จินตนาการของตนพลอยทำให้ได้ยินเสียงกรีดร้องของผู้คนมากมาย ครานั้นคนที่เรือนกำลังวิ่งหนีการจับกุมของ

ทางการ เลือดที่กระเซ็นชานจากการฆ่าแกงยังคงปรากฏร่องรอยบน
เสาและเครื่องเรือนผุพัง สายตาพลันไปเห็นเลือดก็รู้สึกโหวงเหวง
ขึ้นมาทันที

“เจ้าคงลืมกระมังว่าข้าจักฆ่าเจ้าเมื่อไรก็ได้ หยุดพุดแลรับปาก
เข้ามา” ดวงตาคมจ้องไปหน้าหวานเขม็ง

“...”

“ก่อนที่ข้าจักเปลี่ยนใจ”

“ข้าจักไม่บอกผู้ใด แลจักไม่มาเหยียบที่แห่งนี้อีก”

“ไปได้แล้ว”

“ชาตินี้อ่าจะได้เจอเจอกันอีก ไฉนนางจัญไร” ขวัญรวบรวม
ความกล้าก่อนจะสบถ่าขุนนางหนุ่มและถือยามของตนเองเดิน
จากไป

โชคร้ายบังเกิดแก่เด็กหนุ่มอีกครั้ง ไม่ทันได้เดินลงจากเรือน
จู่ๆ ร่างเล็กก็ชวนเซจวนจะล้ม เพราะไม่มีอาหารตกถึงท้องมาตั้งแต่
เช้า ทั้งยังถูกกักขังอยู่บนเรือน ร้องไห้จนเหนื่อยล้าไปทั้งกาย ขวัญ
จึงอ่อนเพลียไร้กำลังไปชั่วขณะ ดวงตาสุกสกาพร่ามัวจนแทบมอง
ไม่เห็นหมื่นพลทตที่เดินเข้ามาจับตนอีกหน

“ปากดีนัก เด็กไม่สิ้นกลืนน้ำนม!”

“ปล่อย...” เสียงเล็กเอ่ยอย่างแผ่วเบา ก่อนที่ร่างจะทรุดลงไป
กับพื้น ขวัญไร้ซึ่งสติที่จะขัดขืนคนตัวใหญ่อีกต่อไป

ใบหน้าซีดเซียว ริมฝีปากแตกกระแหง และร่างกายที่อ่อน
ปวกเปียกของคนตรงหน้าทำให้หมื่นพลทตเริ่มใจอ่อน ตนอาจเป็น
ส่วนหนึ่งที่ทำให้เด็กหนุ่มเป็นเช่นนี้ หมื่นพลทตซ้อนร่างเล็กขึ้นมา
พาดบ่าก่อนจะเดินไปที่เรือนของตน เมื่ออำเห็นผู้เป็นนายเดินออก
มาจากเรือนร่างพร้อมร่างของเด็กหนุ่มที่แน่นิ่งไป เจ้าตัวก็รีบจ้ำอ้าว
ไปหาทันที

“มะ...มันตายฤทธอรับ”

“รีบไป”

“คุณทวดฆ่ามัน...”

“มันยังไม่ตาย เพียงหมดสติไปเท่านั้น! พุดมากเสียจริง!”

“ตัวมันร้อนผ่าว แลจักษ์ไม่สบายขอรีบ” ชายผิวคล้ำแดงรับร่างของคนต่างถิ่นมาจากผู้เป็นนาย

“เอามันไปนอนที่แคร่ไต้ถุนเรือน หากมันฟื้นก็พามันไปส่งในที่ที่มันจักไป ข้าจักไปอาบน้ำ”

“ขอรีบ”

ขวัญถูกแบกไปที่ไต้ถุนเรือนของหมื่นพลทัต อ้าจัดแจงท่านอนให้อีกฝ่าย ความที่เป็นแพะรับบาปเมื่อเช้า อ้าจึงดูแลเด็กหนุ่มเท่าที่จะทำได้ เจ้าของเรือนเหล่มองขวัญเพียงประเดี๋ยวก็เดินขึ้นเรือนไป

“พี่หาญ...” คนตัวเล็กละเมอขณะที่อ้าเดินไปที่โรงครัว

รุ่งสางของวันถัดมา ขวัญฟื้นขึ้นมาเพราะได้กลิ่นยาสมุนไพรที่อ้านำมาอังจมูกตน อ้าตื่นมาดูแลอีกฝ่ายตั้งแต่เข้ามิดชายหนุ่มผิวคล้ำแดงเตรียมข้าวเหนียวปลาอย่างไว้ให้คนตัวเล็กเสร็จสรรพ หลังจากที่ขวัญกินอิ่มแล้ว อ้าก็วานให้บ่าวผู้หนึ่งไปส่งขวัญตามที่เจ้าตัวต้องการ คુંน้ำคลาคล่ำไปด้วยเรือสำเภา เรือแพลอยน้ำ ปลาเล็กปลาน้อยกระโดดเล่นบนผิวน้ำ รำเริงเสียงจกเจ้าของใบหน้าหวานนิกอิจจา

เด็กหนุ่มเดินเข้ามาในเขตกำแพงเมืองหลังจากที่บ่าวของหมื่นพลทัตมาส่งหน้าประตูเมือง ชาวบ้านในเกาะเมืองบางตากว่าในอดีตมาก เพราะอยุธยาตกเป็นเมืองขึ้นของหงสาวดี เหล่าชาวบ้านที่ไม่รู้อิโนอิเหนจึงถูกต้อนไปเป็นเชลยที่ต่างแดนมากมาย บ้างก็ถูกฆ่าตั้งแต่คราวนั้น ขวัญถอนหายใจเฮือกใหญ่ ถึงแม้ตนกับมารดาจะถูกคนที่หงสาวดีเลี้ยงดูเป็นอย่างดี แต่ยังมีชาวอยุธยาอีกหลายคนที่ต้องพบเจอความยากลำบากเพราะการเสียกรุงคราวนั้น

ตลาดที่เคยมาเที่ยวเล่นเมื่อครั้งยังเป็นเด็กมีร้านรวงเหลือเพียงไม่มาก โชคดีที่ร้านขายขนมตาลยังคงอยู่ แม่ค้าวัยกลางคนปรายตามองขวัญอย่างไม่เป็นมิตรเท่าใดนัก เพราะอีกฝ่ายมีเงินจ่ายค่าขนม เธอจึงขายของให้เด็กหนุ่มจากหงสาวดีในที่สุด

ขวัญเดินไปยังที่ที่ตนเคยนัดพบกับพี่ชายใจดีเมื่อวันวาน ยามนี้ไม่มีกระท่อมร้าง ไม่มีต้นจำปา สถานที่ในความทรงจำถูกใช้เป็นลานตากผ้าของชาวบ้าน ขวัญปักหลักนั่งกินขนมตาลรำลึกความหลังท่ามกลางผ้าที่ปลิวไสว ร่างเล็กตั้งมั่นว่าจะต้องพบพี่หาญของตนก่อนกลับหงสาวดีให้ได้ หลังจากฝังกะดุกของมารดาเรียบร้อยแล้ว คงไม่มีกิจที่ตนต้องอยู่อยุธยาอีกต่อไป แต่เพราะพี่ชายในอดีตคนเดียวที่ทำให้ขวัญยังเลือกอยู่ในสถานที่อันตรายเช่นนี้ แม้จะเป็นบ้านเกิดเมืองนอน แต่ก็หาได้ปลอดภัยสำหรับตนไม่

“เอ็งพบเบาะแสของลูกชายหลวงเจริญบ้างไหม”

“ยัง แต่ผ่านมาสิบห้าปีแล้วหนา เด็กนั้นอาจตายไปแล้ว”

“หากมันยังมีชีวิตอยู่เล่า พวกเราก็กมีเดือร่อนกันฤ เอ็งจำชื่อลูกของหลวงเจริญได้ฤไม่”

“จำไม่ได้”

“คงต้องไล่สืบอีกครา อีกมินานเรื่องนี้จักถูกนำมาพูด เราสองคนต้องจัดการให้เรียบร้อย”

ขุนนางสองคนกำลังพูดคุยเรื่องคดีกบฏของหลวงเจริญ พวกตนได้รับมอบหมายให้ไปจับตัวหลวงเจริญและครอบครัวเมื่อสิบห้าปีก่อน เพราะหาบุตรชายของหลวงเจริญไม่พบและอยากทำให้งานสำเร็จโดยไว ขุนนางทั้งสองจึงต้องนำบุตรของบ่าวมาสวมรอยแทนแต่ประหารไปได้ไม่นานเรื่องก็แดง ตายายของเด็กน้อยผู้นั้นเห็นหลานถูกเสียบหัวประจานย่านตะแลงแกง ทั้งคู่วิ่งหนีไปแจ้งเรื่องจับผิดตัวแก่อัครเสนาบดีฝ่ายพลเรือนที่ว่ากันว่ายุติธรรม ขุนนางทั้งสองจึงถูกรวมที่สังกัดคาดโทษมาจนถึงทุกวันนี้

“หากไม่มีพืหาญ ข้าเองก็ไม่อยากอยู่ในที่แห่งนี้ดอก ใจร้ายกันเสียจริง” ขวัญมองตามหลังขุนนางที่เพิ่งขี่ม้าผ่านไปด้วยสายตาโกรธแค้น มือเล็กทั้งกระทงขนมตาลลงพื้นเพราะไม่มีใครอยากกินอีกต่อไป

เวลาล่วงเลยมาจนบ่ายก็ยังไม่พบเบาะแสของพืหาญ ทั้งคนที่ซื้อหาญก็มีเสียมากมายจนขวัญไม่สามารถจับต้นชนปลายได้ ร่างเล็กเดินโซซัดโซเซมาพักที่แคร่ผู้ริมคลอง เพราะไข้ที่ยังไม่ลดทำให้ขวัญตัดสินใจเอนกายนอนพักสักประเดี๋ยว หนูน้อยหยิบเสื้อในย่ามออกมาบังแสงจากดวงอาทิตย์ มิทันได้หับสนิท เสียงเซ็งแซ่ของชาวบ้านก็ดังเข้ามาในโสตประสาท

“เอ็งรู้อย่างไรว่าเราต้องนำข้าวสารไปสมทบที่เรือนพระยาท้ายตลาด”

“ต้องส่งเครื่องบรรณาการอีกแล้วฤๅ แต่นี้ก็จกไม่พอกินแล้วหนา”

“ทำอย่างไรได้ โชคดีที่หมื่นพลทัตมีได้มากเรื่อง หมื่นท่านให้เอาไปให้เท่าที่มี”

“หมื่นพลทัตเป็นเจ้านายของไฉ่หาญหลานเอ็งใช่ไหม ข้าคุ้นชื่อนัก”

“ชายผู้นี้แล โตมารูปงามยิ่งนัก เสียดายที่อาภัพ”

“อาภัพเช่นไร”

“พ่อของหมื่นท่านถูกฆ่าตอนเสียกรุง แม่นายเรไรกับพี่ชายของหมื่นท่านถูกต้อนไปเป็นเชลย เป็นตายร้ายดื้ออย่างไรไม่มีใครรู้”

“เวรกรรม แล้วเหตุใดหมื่นท่านจึงรอด”

“ข้าก็ไม่รู้ ข้ารู้แต่ว่ายามนั้นแม่ไฉ่หาญพาไฉ่หาญมาหลบที่เรือนของข้า ไฉ่หาญมันร้องเรียกหานายมันใหญ่เลย โชคดีที่ได้เจอกัน หากมันไม่ไปเป็นทหารนอกเมืองชั่วคราว ป่านนี้มันคงเดินตามนายมันด้อยๆ แล้ว”

“เอ้อ แล้วไฉ่หาญมันจกกลับมาเมื่อใด”

“สองสามเดือนเห็นจกได้”

ร่างบนแคร่ฟังกำบอกเล่าของหญิงชาวบ้านสองคน จะใช้หมิ่นพลทตที่จับตนไปไว้บนเรือนร้างหรือไม่ หากใช่ ชีวิตของหมิ่นผู้นั้นคงผ่านความทุกข์ระทมมากมาย แต่นั่นไม่ใช่สิ่งที่ขวัญใครรู้ สิ่งที่ใครรู้คือไฉ่หาญที่สองคนนั้นกล่าวถึงคือคนที่ตนกำลังตามหาหรือไม่ พี่หาญเคยบอกตนว่าเป็นลูกของบ่าวที่เรือนของพระยา แต่ครานั้นตนยังเด็กมาก จึงจำชื่อพระยาผู้นั้นไม่ได้

“คุณทตขอรับ”

“มีกระไร” หมิ่นพลทตหันไปมองค้อนอำที่วิ่งขึ้นมาบนเรือนเสียงดัง ตนที่กำลังใช้สมาธิเขียนหนังสือพลั้งเขียนคำตกจนได้

“ไฉ่จร เอ้ย ไฉ่เด็กผู้นั้นมาขอพบคุณทตขอรับ”

“เด็กผู้ใดกัน”

“ผู้ที่คุณทตจับผิดตัวเมื่อวันก่อน”

“ปล่อยไปแล้วจกเอากะไรอีก ให้มันขึ้นมา! หากต่อรองเกินควร ข้าจักหมกมันไว้ที่เรือนร้างอีกครา”

“หามีได้ขอรับ” เสียงเล็กดังแทรก

ขวัญไม่ทันรอให้อีกฝ่ายเชิญขึ้นเรือน เจ้าตัวถือวิสาสะขึ้นมา ก่อนร่างเล็กคลานไปหาเจ้าของเรือนก่อนจะพนมมือไหว้ตามมารยาท ใบหน้าเกรงขามของหมิ่นพลทตฉายแววขุ่นเคืองที่คนตรงหน้าขึ้นมา ก่อนที่ตนจะอนุญาต

“ข้าใครทำงานรับใช้หมิ่นท่าน”

“บ๊ะ! ไฉ้...” อ่าอุทาน เขาไม่คิดว่าขวัญจะมาหาเจ้านายของตนด้วยเรื่องนี้ ทั้งยังมาขอทำงานกับหมิ่นพลทตที่โกรธแค้นชาวหงสาวดีมาตั้งแต่คราเสียกรุง

“เพราะเหตุใด” หมิ่นพลทตถามด้วยน้ำเสียงเย็นชา

“เข้ามาตามหาพี่ชายที่พลัดพรากจากกัน”

“พี่ชายเจ้ามาทำอันใดที่อยุธยา ไยไม่ไปหาที่หงสา”

“แม่ข้าเป็นชาวอยุธยา เราทั้งสามเคยอยู่ที่นี่ แต่ต้องกลับหงสาเพราะสงคราม ข้าไม่เจอพี่ตั้งแต่ครานั้น”

“เป็นครึ่งหงสาครึ่งอยุธยาฤ” อ้าถามแทนเจ้านาย

ขวัญพยับหน้าแทนคำตอบ เด็กหนุ่มหวังว่าคำพูดไปปดเล็กน้อยจะทำให้หมื่นพลทตหลงเชื่อและยอมใจอ่อนให้ที่พักอาศัยแถมตามคำบอกเล่าของชาวบ้านแถวตลาดริมกำแพง หมื่นพลทตคงจะมีเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์อยู่บ้าง ถึงแม้จะหุบเบา มีฟังความตนเมื่อวันก่อนก็ตาม

“ข้าไม่มีกิจการให้เจ้าทำ”

“ข้าทำได้ทุกอย่าง ทั้งงานเรือน...”

“บ่าวของข้ามีขาดเรื่องงานเรือน” ชายหนุ่มตัดบท

“งานเพาะปลูก”

“มีขาด”

“งานเขียนหนังสือ”

“คนอย่างเจ้ารู้จักเขียนเป็น”

“พอได้ขอรับ”

“ไม่” หมื่นพลทตยังคงปฏิเสธ

“ข้ามีความรู้เรื่องยา”

“มิไกลจากเรือนเป็นเรือนของหมอโปรตุเกส”

“...”

“ทั้งเจ้ายังเคยบอกว่าจักไม่มาพบข้าอีก เหตุใดจึงผิดคำพูด!”

“ข้า...ผิดไปแล้ว” เด็กหนุ่มกลืนน้ำลายขอโทษอีกฝ่ายเพื่อตัดความบาดหมางก่อนหน้า

ไม่ว่าจะยกความสามารถใดมาอ้างก็ไม่มีที่ท่าว่าหมื่นพลทตจะยอมให้ขวัญมาอาศัยอยู่ในการปกครองของตน ยิ่งไปกว่านั้นชาย

หนูก็ยังกล่าวหาว่าขวัญอ้างความเท็จ คนอะไรจะมีความสามารถมากมายถึงเพียงนั้น ขวัญตั้งสติก่อนจะหาหนทางใหม่เพื่อเกลี้ยกล่อมให้อีกฝ่ายยอมรับ นิ้วเรียวแอบเคาะพื้นเพื่อเร่งหาทางออกให้สถานการณ์ตรงหน้า

“กลับไป เรือนนี้ไม่ต้อนรับเจ้า”

“ข้ารู้จักแม่นายเรไรที่ถูกต้อนไปหงสา” เรื่องนี้คงเป็นหนทางสุดท้ายที่ขวัญจะยกมาอ้างต่อหน้าหมื่นพลทัตได้